

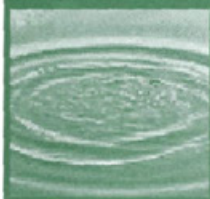
Izdaja Vseslovenski kulturni odbor Letnik 3 številka 4 julij / avgust 1999 \$4.50

GLASILO

ŽIVLJENJE. ZDRAVO ŽIVLJENJE.

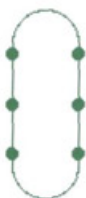
**Soustvarjamo ga tudi mi.
S svojim znanjem, izkušnjami, izdelki.
Naša poglavitna skrb je namreč zdravje.**

ZDRAVILA ZA HUMANO UPORABO

DIETETIČNI IN ZELIŠČNI IZDELKI

VETERINARSKI IZDELKI

BIOSINTETIČNI IZDELKI

KOZMETIČNI IZDELKI

ZDRAVILIŠKE STORITVE

Izdaja*Publisher*Vseslovenski kulturni odbor • All-Slovenian
Cultural Committee**Začasni odgovorni urednik**
Ivan Plut**Svet revije***Editorial Advisors*Florijan Markun (za VKO), Frank Habjan in Stane
Kranjc (za KSK), France Brence (za Gospodarsko
zbornico), Anton Kacinik (za radio Glas kanadskih
Slovencev), Ivan Plazar, Valentin Batič, Anton Ovtar
in Franc Slobodnik (za slovenske župnije), Frank
Novak, Jože Slobodnik**Sodelavci***Collaborators*Veronika Bric, Branka Lapanje, Cvetka Kocjančič,
Ifigenija Simonovič, Jožica Vegelj**Avtorica grafične podobe***Original Graphic Concept*

Nives Čorak

Postavitev www strani*www pages*

Minca Wolf, Tihomir Varda

Naročila in oglasi*Subscription and Advertising*

Ivan Plut

Naročila, spremembe naslovov, prispevke, oglase
in pripombe pošljite na naslov
*Subscriptions, change of address, advertising and
comments forward to***GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV**

770 Browns Line, "Kastelic Building"

Toronto, ON, M8W 3W2, Canada

Tel: (519) 884-9413 Fax: (519) 884-4464

Začasni E-mail naslov: dolenc@interlynx.net

Prosimo, da ob naročilu oglasa priložite vsa
potrebna dokumentacija (logotip, fotografije,
tekste), na naročilnici pa označite velikost in
število oglasov. Uredništvo si prizadeva, a ne
sprejema odgovornosti za točnost podatkov.
Besedila ne odražajo vedno stališča uredništva.
Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali
posameznih delov je mogoče le s pisnim
dovoljenjem. Prispevki so zaželeni.*For advertising please forward all necessary
documentation (logo, photos, texts) and mark the
size and number of ads. The editors have made
every reasonable effort to provide accurate and
authoritative information, but they assume no
liability for the accuracy or completeness of the
text. Articles do not necessarily reflect the opinion
of the Editors. All rights reserved. Reproduction in
whole or in part allowed only by written
permission. Submissions are welcome.*
Tiskano v Kanadi v nakladi 3000 izvodov
3000 copies Printed in CanadaNa naslovnici • Cover
Lake Louise, Alberta, Canada

Photo by Majda Gunžer

iz vsebine

480210

- 4 Uvodna beseda • Introduction
- 4 Iz Slovenije • News From Slovenia
Apimondija
- 5 Novice iz kanadske slovenske skupnosti • News from
Canadian Slovenian Community
Folklorama v Winnipegu
Kanadsko slovenska gospodarska zbornica
Obisk državne tajnice RS Mihaele Logar
Nepozaben dan v župniji sv. gregorja Velikega v Hamiltonu
Slovenski dan v Beamsvillu
Slovenski dan v Boltonu
Gregorčičev dan v Boltonu
govor Staneta Kranjca
- 11 Kongres
Mednarodni tabor mladih
- 11 Reportaže
Prve oddaje TVS iz Kanade
- 12 Odprti album
Angelca Klemenčič
- 13 Memoir
The last time
- 14 Obrazi • Faces
Gospod Karel Ceglar
- 16 Leposlovje
Koza najprej gre ...
- Glasba/ Poezija
- 20 Plamen
Pesmi Ifigenije Simonovič
- 22 Prestol poezije
- 24 Šport
Miroslav Cerar
- 27 Arhivi
Seminar izseljenskih arhivarjev
- 28 Zdravje
Ko gre duša na kose
- In memoriam • v spomin
- 23 Karel Ceglar
10 Franc Štadler
- 30 Križanka
- 31 Zanimivosti

uvodna beseda

Dragi naročniki, bralci, sodelovalci in sponzorji!

Letošnje poletje se je začelo z neznosno vročino, nadaljevalo pa z nepričakovanim občasnim hladom, ki je marsikomu "pokvaril" zaslužene počitnice v tišini lepih jezer in gozdnate divjine, vendar upam, da ste kljub nevšečni vremenski spremenljivosti ta čas kar najlepše preživeli v krogu svoje družine in prijateljev.

Od izida prejšnje številke "Glasila" do danes se je zvrstilo v naših društvih in organizacijah širom po Kanadi veliko prireditev, ki smo jih povečini vse zabeležili v pričujoči izdaji. Naša želja je, da bi teh Novic iz naših skupnosti bilo sčasoma še več in da bi se krog dopisnikov iz naših društev - organizacij - ustanov še povečal. Naš časopis naj zabeleži prav vsak vseslovenski dogodek v vseh provincah, kjer živijo Slovenci in njihovi potomci. To je vsekakor poglavitni cilj in namen našega dvomesečnika. O tem pa, da smo na najboljši poti, da to dosežemo, naj govorijo bralcem tukajšnje tozadevne objave same.

Kot vam je že sama povedala, se je odgovorna urednica Nives Čorak vrnila v Maribor. Zato smo se dogovorili, da je za to številko odgovorni urednik G. Ivan Plut. Povabili pa smo jo, da nam ostane zvesta kot pišoča sodelavka in obenem kot pospeševalka naših potrebnih kulturnih stikov s Slovenijo. Na njeni novi življenski poti ji vsi pri Glasilu želimo obilo osebne sreče.

Tako so to številko Glasila pripravili za tisk Majda Gunžer, Franc Slobodnik (in njegov namestnik Štefan Križnik), Ivan Dolenc, Ivan Plut, z nami pa sta sodelovali Cvetka Kocjančič in Ifigenija Simonovič. Pričakujemo lahko, da se bo z izborom in potrdilom nove glavne urednice (ali urednika) s strani VKO, izdajatelja našega časopisa, v najkrajšem času zbral tudi širši uredniški odbor, ki bo uspešno nadaljeval dosedanje dobro delo.

Želeli smo se vam oddolžiti za zamudno izhajanje časopisa, zato vam pošiljam to številko v povečanem obsegu. Potruditi se hočemo, da bi časopis izhajal kolikor se da redno, njegova vsebina pa zrcalila vse "najnovejše", kar se dogaja z nami in med nami. Dotlej pa vas vse lepo pozdravljam in vam želim prijetno branje!

Ivan Plut,
predsednik Vseslovenskega kulturnega odbora!

internet

Slovenian Information on the Internet

Virtual Guide to Slovenia

www.uvi.si/slo/

Government PR&Media Office

www.ijs.si/uvil/

Government Centre for Informatics

www.sigov.si

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

www.gzs.si

Slovenian Tourist Board

www.tourist.board.si

Institute of Macroeconomic Analysis and Development (IMAD)

www.sigov.si/tipo/

Trade and Investment Promotion Office

www.sigov.si/zrs/

Telefonski imenik Slovenije

<http://tis.telekom.si/>

Slovenia. At Home in Europe

evropa.gov.si

Slovenians on the Internet

www.uni-mb.si/~ugrtan01/fshp/shp.html

Stičišče Avstralskih Slovencev

www.glasslovenije.com.au/

Vlado Kreslin

www.si21.com/kreslin

Oddaja Slovenci po svetu

<http://realsrv.rtvlo.si:81/cgi-perl/realbrowser.pl/tv>

Revija Glasilo

www.slovcan.com/glasilo

Toronto on the Internet

www.math.toronto.edu/toronto/

APIMONDIA 99

Od 12. do 18. Septembra letos bo Canada organizirala v Vancouver-u 36. Mednarodni Čebelarški Kongres, znan pod imenom **Apimondia 99**.

Tega kongresa se bo udeležilo, okrog 30 slovenskih čebelarjev med njimi tudi g. Lojze Peterle, prvi ministrski predsednik neodvisne Slovenije.

Na poti v Vancouver se bodo čebelarji od 8. do 12. Septembra ustavili tudi v Ontariu, kjer se bodo srečali z ontarijskimi čebelarji in si ogledali druge znamenitosti.

vsako

VSESLOVENSKI KULTURNI ODBOR
forum za povezovanje, infomiranje in meddruštveno koordinacijo

Presednik: Ivan Plut
tel: 519.884.9413, faks: 519.884.4464,
e-mail: jplut@golden.net

RadioGLAS KANADSKIH SLOVENCEV

ob nedeljah dopoldne
na **CHIN FM 100.7**
v poletnem času od 9. do 10. ure,
preostali del leta od 11. do 12. ure

Preko satelita Anik E-2 KU-band se oddaja sliši po vsej Severni Ameriki, preko kabla pa tudi v Bellevilleu, Kingstonu, Londonu, North Bayu, Ottawi, Sudburyu, Thunder Bayu, Timminsu, Windsorju.

Revija GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Dvomesečnik za kulturno, informativno in medsebojno povezovanje Slovencev.

Izdaja Vseslovenski kulturni odbor
Letna naročnina za Kanado \$25.00

Naročila za radio in revijo:

Vseslovenski kulturni odbor
770 Browns Line, Toronto
ON, M8W 3W2
Faks za radijsko oddajo: 416.503.0983
Faks za revijo: 519.884.4464

Po telefonu:

Milena Soršak- Mississauga
(905) 625-4272 služba
(905) 276-7258 dom

Milica Muhič- Mississauga
(905) 274-6782

Dr. Tone Kačnik- Toronto
(416) 922-1161 služba
(905) 233-5616 dom

Frank Novak- Hamilton
(905) 561-1944

novice iz kanadske slovenske skupnosti

Folklorama v Winipegu

Javljam se vašemu cenjenemu "Glasilu", ki ga mi Slovenci tudi tu v Winipegu zelo radi preberemo in bi Vas v uredniškem odboru rad prav lepo pozdravil.

Nekatere že poznam, spoznal sem gospo Cvetko Kocjančič v Sloveniji Julija meseca na seminarju za "arhivarje". Gospoda Ivana Pluta pa sem imel priložnost spoznati lansko leto, ko je obiskal WPG z ansamblom "Vesele Štajerke". Gospod Ivan Plut nas je letos zopet obiskal in to z veleposlanikom Dr. Božom Cerarjem, ki je prišel na otvoritev "Folklorame" 1999 v Winipegu. Seveda z gospodom Ivanom Plutom je bila tudi g. Vera Plut in z Dr. Cerarjem njegova žena Martina. Torej rad bi vam na kratko opisal "Folkloramo" iz Winipega in če vam bo všeč, pa naj bo od vas odvisno, da to objavite. Vem pa, da smo se potrudili.

Folklorama v Winipegu je to leto praznovala 30. obletnico obstoja in se navadno vsako leto prireja od 1 do 14. Avgusta. Torej 14 dni. Sodeluje navadno čez 40 paviljonov, različnih narodnosti, ki poskušajo prikazati svojo "etnic" kulturo, kulturno razstavo, svoje "kulinarične" sposobnosti in specialitete in seveda tudi iz domovine dobro vino. Paviljoni se razdelijo na polovico in eni začnejo "Festival" prvi teden (sedem dni), druga polovica pa drugi teden sedem dni. Mi bomo vedeli to leto oktobra, v kateri polovici bomo Slovenci v letu 2000.

To leto je bilo vse malo drugače zaradi "Panam" iger, ki so tu v WPG, kot verjetno veste in so nas zato to leto "premestili" od 10 do 17. julija. Žrtvovali so nas samo, da bodo igre uspele, tako da ni nobene konkurence zdaj, ko se igre odvijajo, torej "višja" sila je odločila. Seveda smo vsi prizadeti, ker ni bil tak uspeh, kot je navadno bil. Ljudje so navajeni že 30 let na isti termin - avgust.

Rad bi navedel, da smo mi v Slovenski skupnosti v WPG bili zelo ponosni, da smo lahko imeli goste kot so Dr. Božo Cerar s soprogo in Ivan Plut s soprogo. Siguren sem, da sta oba naša najboljša AMBASADORJA, saj nista verjela, da mi, tako majhni kot smo (okrog 500-600 Slovencev) lahko že toliko let, tako ponosno

in težko delamo, da se prikažemo ostalim premožnejšim, pogledajte, tu je Slovenija. Veste, veliko ljudi še danes ni na čistem, da je v Evropi nova zemljepisna mapa in da je na njej nova republika Slovenija.

Mi se bomo trudili, da prikažemo še veliko let naše Slovensko kulturno društvo, ki je glavni sponzor tega festivala, ki je tudi velik finančni rizik, saj je podoben "pokerju". Če si slabo pripravljen, lahko veliko izgubiš in si pač tega ne moremo privoščiti. Imamo 4 folklorne skupine plesalcev, ki so pridno vadili celo zimo in so zelo ponosni, da lahko plešejo. Skupaj jih je okrog 70. Imamo tudi pevce, samo oni so se odločili, da ne pojejo, ker je njihov vodja bivši predsednik. Tudi mi imamo majhne probleme...

Zelo bi bil vesel in ponosen, če bi vi iz Ontaria lahko kaj "planirali" za drugo leto. Prosil sem tudi republiko Slovenijo za kulturno sodelovanje, saj ta festival obišče v Winipegu skupno okrog 400.000 obiskovalcev. Torej je priložnost, da pokažemo ne samo Kanadi, pač pa tudi drugim obiskovalcem, saj dobimo okrog 10 Charter busov iz Amerike. Edini problem je - finančno nismo sposobni plačati usluge, mi smo vsi "volonterji". Delamo že od januarja priprave, sestanki, potem pa pred samim festivalom in seveda med festivalom in po festivalu. Na dan imamo po 40 volonterjev, če to pomnožimo s 7 dni je to 280 in pa 70 plesalcev krat 7 dni je 490. Mi vsem tem lahko ponudimo malice in osvežilno pijačo, ker stroški so za organizacijo okrog \$30.000. Dobiček je to leto zelo majhen okrog 2000 dolarjev. Če bi mi na to gledali, potem se ne bi v to spuščali ali mi vemo. Če tega ne bi bilo, mi bi izgubili veliko mladine, to jih združuje, pa tudi nas ostale, saj delamo iz ljubezni do domovine, tako daleč v stran in to že 30 let.

Prilagam vam napis iz WPG "Free Press" časopisa in lahko sami preberete analize kako je bilo. Z naše strani, mi se že pripravljamo in upamo ter želimo, da bi tako daleč na severu še dolgo let "vijorila" slovenska zastava. Mi smo že pripravljeni za leto 2000 in mi vedno dočakamo naše obiskovalce, goste z odprtimi rokami. Vsak iz WPG odnese lepe spomine, vsaka pomoč je dobrodošla. Več nas bo močnejši bomo. Pomagajmo si eden drugemu in bomo na ta način močnejši, boljše bomo predstavljali naš slovenski narod. Siguren sem, da vam g. Plut z ženo Vero lahko samo potrdi, ali kaj doda - za nas je to že navada - nekaj normalnega, da se prikažemo na najlepši način!

Najlepša hvala za vaš čas in upam, da ste me pravilno razumeli in da sem vam vsaj na kratek način opisal naš festival, trud, zadovoljstvo in pa tudi probleme. Veste, boljši program imaš - več obiskovalcev pride, programi so tiskani in v javnosti že 2-3 mesece pred festivalom in za vsak paviljon se ve vse. Kaj je menu, kaj se poje, kdo kaj igra ... Torej konkurenca je močna. Vsi se ojačajo od zunaj s folkloro ali pevci, ali s glasbo. Mi tudi imamo "luknje", ki bi jih lahko zamašili s pomočjo iz Slovenije, ali pa od vas iz Ontaria, to je pač apel za pomoč ne samo kulturnemu društvu, pač pa vsem Slovincem iz WPG, Kanade in Slovenije, ki jo želimo prikazati v res najboljšem in najlepšem.

Toliko za danes, hvala še enkrat za priložnost, če kdo ima kakšno vprašanje - prosim naj pokliče, piše, pošlje Fax. Lepe pozdrave vsem iz vašega "Glasila" in pa vsem Slovincem iz Ontaria in po Kanadi.

Branko Maligec

Kanadskoslovenska gospodarska zbornica

Naša zbornica deluje v Torontu in okolici že od leta 1990 dalje. Ustanovitelji so želeli, da se kanadskoslovenski poslovneži in samostojni profesionalci združijo v močno društvo, ki bi naj koristilo tako njim kot vsej Slovenski skupnosti v Kanadi in drugod. Težka naloga, saj je Kanada velika dežela, nas pa je sorazmerno malo. Mi, nasledniki ustanoviteljev, poskušamo ostati zvesti temu geslu in idejam, saj bi imeli vsi od take povezave veliko koristi.

Kaj smo dosegli že do sedaj Društvo šteje danes nad 80 aktivnih članov in več kot 20 takih, ki se sem in tja sodelujejo v našem krogu. To je torej kar lep uspeh! Zberemo se vsake tri mesece na članskih sestankih, kjer imamo zanimiva predavanja in kjer poteka izmenjava novih idej za produkcijo, upravljanje, trgovino in podobno. Od časa do časa povabimo tudi koga izven društva, da nam kaj koristnega pove.

Organizirali smo tri gospodarske razstave, katerih namen je bil, da člani drug drugemu pokažemo svoje izdelke in usluge, in da vse to spozna tudi slovenska skupnost na splošno. Udeležili smo se prav tako razstave slovenske hrane na konvenciji Canadian Food Importers Association, tam pa smo zbrali vse uvožene izdelke slovenskih podjetij, ne glede na to, kdo jih uvaža. Začeli smo še s publikacijo, ki obvešča člane o dogodkih v naši skupnosti. Za javno razdajo pa pripravljamo za tretjo izdajo Kanadskoslovenskega gospodarskega imenika z reklamo in oglasi podjetij, ki delujejo v Torontu in okolici. V osebнем imeniku je več kot dva tisoč telefonskih števil posameznih Slovenk in Slovencev - te telefonske številke objavljamo brezplačno kot uslugo. V ta imenik želimo vključiti večino Slovencev Kanadi.

Zberemo se pa tudi, kadar pride kdo iz Slovenije na obisk ali o priložnosti kakšnega uradnega dogodka. Tako se je zgodilo 16. junija 1999, ko smo sprejeli obiskovalce iz Slovenije. Med nas je prišla delegacija ključavničarjev, ta obisk sta pa organizirala novonastavljeni častni konzul g. Jože Slobodnik in Gospodarska zbornica Slovenije. Obiskovalce je vodil g. Marko Jare, svetovalec za mednarodno kooperacijo. Spremljala sta jih tudi sekretarka komiteja za ključavničarstvo, ga. Milena Vidmar, in g. Branko Semolič z Mariborske

univerze. Celotno delegacijo je sestavljalo deset podjetij. Obiskali

so podjetja SKD Company, Rand Worldwide, Husky Injection Molding Systems Ltd., Mold Masters Limited and Tradesco Mould Ltd.

Sicer pa sodelujemo tudi pri delu drugih organizacij. Tako smo se udeležili razgovora z go. Mihaelo Logar, tajnico urada za Slovence v zamejstvu in po svetu pri Ministrstvu RS za zunanje zadeve, ki je obiskala Toronto na dan 26. junija 1999. To srečanje je bilo v starostnem Domu Lipa v Torontu, tam pa so se zbrali zastopniki naših slovenskih organizacij in se pogovarjali o problemih Slovencev v Italiji, Avstriji, Argentini, Avstraliji, Kanadi in Ameriki.

Istega dne smo se udeležili slavnostne otvoritve konzularne pisarne RS v Mississaugi. Ministrstvo za zunanje zadeve RS so zastopali ga. Mihaela Logar, veleposlanik dr. Božo Cerar, konzul g. Goran Križ in častni konzul g. Jože Slobodnik.

Ta pomembni večer je bil tudi velik dogodek. Prisotni so bili znani glasbeniki iz Slovenije, predvajali so klasične skladbe in recitali pesmi gospe Mete Kušar. Za okras prostora pa je skrbel kipar in umetnik g. Tone Jemec z razstavo kipov. Tudi družabni del večera se je lepo razvil ob dobri slovenski kapljici in jedači. Ob koncu je g. Dr. Božo Cerar povedal veselo novico, da je g. Milan Kučan v imenu Republike Slovenije podaril odlikovanja trem zaslužnim delavcem v naši skupnosti. Gospa Cvetka Kocjančič, g. Ivan Plut in g. Ciril Soršak so dobili priznanje za njihovo delo.

V tem kratkem poročilu vidite, da naša organizacija skrbi v prvi vrsti za razvoj in dobrobit članov, za pospeševanje trgovine, za sodelovanje de drugimi društvi, za povezovanje med podjetniki, bodisi po Kanadi ali pa med Slovenijo in Kanado. S publikacijo imenika pa dajemo v vednost javnosti, da živijo med njimi podjetni ljudje, ki z marljivim delom doprinašajo k skupni blaginji Kanadčanov.

Priporočamo se, da se poslužite priložnosti oglaševanja vaših podjetij, izdelkov in uslug v naslednjem gospodarskem imeniku. Mogoče vam to ne bo v takojšno ekonomsko korist, toda zapisano bo, da

Mihaela Logar, državna tajnica RS

vaše podjetje obstaja in da ste del slovenske skupnosti. To je potrebno tudi za našo zgodovino. Opisano priložnost nudimo vsem slovenskim podjetnikom in profesionalcem širom po Kanadi.

Frank Brence,
predsednik Kanadskoslovenske
gospodarske zbornice

Obisk državne tajnice RS, gospe Mihaele Logar

V dneh praznovanja slovenske državnosti je bila na obisku pri Slovencih v Kanadi državna tajnica Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu - ga. Mihaela Logar.

V petek, 25. julija se je udeležila kulturne prireditve v čast slovenske državnosti, ki so jo izvedli vrhunski umetniki iz Slovenije v cerkvi sv. Gregorja Velikega v Hamiltonu. V soboto popoldne pa se je ga. Logar srečala s predstavniki slovenskih organizacij v Domu Lipa. Navzočim je izčrpno predstavila vlogo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. V nadaljevanju je odgovarjala na vprašanja predstavnikov slovenskih organizacij v zvezi s čim boljše izmenjavo informacij z ustanovami v Sloveniji. Srečanje bi bilo lahko še bolj zanimivo, če bi nekateri navzoči namenili umestna vprašanja in komentarje le državni tajnici Logarjevi, ne pa tudi medsebojnemu razpravljanju, kar ni spadalo na to srečanje. Ena od vlog državne tajnice Logarjeve na obisku v Kanadi je bila njena prisotnost na otvoritvi urada častnega konzula, g. Jožeta Slobodnika. Urad častnega konzula je po njenem mnenju velika pridobitev za slovensko skupnost v Južnem Ontariu, ki bo med drugim doprinesla tudi k boljšemu sodelovanju med Slovenci v Kanadi in slovensko vlado.

Ga. Logar je zaključila svoj obisk s svojo udeležbo na praznovanju v Beamsvillu, kjer je Slovenska skupnost na Niagari praznovala 10-letnico Slovenskih dnevov. Tej slovesnosti se je odzvala na povabilo Slovenskega koordinacijskega odbora Niagara in Vseslovenskega kulturnega odbora.

Državna tajnica je kot častna govornica na tej jubilejni prireditvi predstavila vlogo svojega poslanstva med Slovenci izven domovine. Poudarila je, da uspeva njen Urad "vzporedno z napredkom", kakršnega je pač lahko pričakovati od mlade države.

novice iz kanadske slovenske skupnosti

Povedala je še, da nas Slovence v domovini in tudi izven nje omejujeta naša neenotnost in zavist, ki nas včasih ovirata pri gradnji boljših medsebojnih odnosov. Pozvala je slovensko skupnost v južnem Ontariu, da bi skupaj praznovali en sam Slovenski dan kot praznik slovenske državnosti.

Spored bivanja državne tajnice Logarjeve v Kanadi je uskladir veleposlanik RS dr. Božo Cerar, ki je gospo Logar tudi spremljal s svojo soprogo na vseh javnih srečanjih in sprejemih.

Državna tajnica zunanjega ministrstva, gospa Mihaela Logar je v ponedeljek, 28. junija odpotovala iz Hamiltona na obisk slovenskih organizacij v Združenih državah Amerike.

Frank Novak

Otvoritev konzularnih prostorov v Mississaugi

25-letnica duhovništva Franca Slobodnika

Nepozaben dan v župniji sv. Gregorja Velikega

Nedelja na dan 13. junija 1999 bo zaznamovana kot nepozaben dan v zgodovini župnije sv. Gregorja Velikega v Hamiltonu. Vsa župnijska skupnost je ta dan z navdušenjem proslavila 25-letnico mašništva župnika g. Francija Slobodnika. Na ta isti dan pa je v Sloveniji Bog poklical k sebi zlatomašnika g. Karla Ceglarja. Pokojni Karel Ceglar je bil v župniji sv. Gregorja Velikega kot župnik in graditelj cerkve. Zastavil je tudi ekonomske temelje župniji in župnijskim organizacijam. Ko pa je leta 1984 predal župnikovanje g. Franciju Slobodniku, se je popolnoma predal delu za bonifikacijo škofa Friderika Barage. Dramatično sporočilo srebrnomašnika pred slavnostnim kosilom, da je g. Ceglar umrl med hamiltonskim slavnostnim bogoslužjem, je dalo praznovanju v župniji sv. Gregorja še globljo dimenzijo. Slavnostno mašo je daroval srebrnomašnik Franci Slobodnik s šestimi somašniki. Posebno doživetje je bilo sodelovanje laikov pri Bogoslužju. Berila sta brala slavljenčeva brata Ivan in Jože Slobodnik. Recitacijo, predajo šopka nageljev in darilo župnijskih organizacij sta izvedla prikupna otroka Glorija Vuk in David Zorko. Pri prinašanju darov so sodelovali nečaki srebrnomašnika. Med obhajilom so zapeli

otroci slovenske šole, po obhajilu pa je predstavila Bach-Gonauldovo skladbo Ave Maria, vilonistka Majda Gunžer ob spremljavi organista Karla Veglja. S posebnim navdušenjem je tokrat obogatil srebrno mašo župnijski mešani zbor.

Duhovno praznovanje se je nadaljevalo z družabno-kulturnim programom v dvorani, kjer je več kot pet sto obiskovalcev izrazilo svojo naklonjenost srebrnomašniku Franciju Slobodniku. V tem množičnem vzdušju faranov je sporočilo o nenadni smrti g. Ceglarja pri vseh navzočih še bolj poudarilo globoki pomen duhovnega poslanstva duhovnikov v zgodovini župnije sv. Gregorja Velikega.

Kosilu so sledili nagovori slavljenču v imenu srebrnomašnikovih sorodnikov je čustveno spregovoril brat Ivan Slobodnik. Čestitke so izrazili tudi g. Tine Batič, g. Lojze Hribšek, g. Richard Authier in g. Kelly. Magda Razpotnik je slavljenču opisala hvaležnost, ki jo čutijo do njega verniki iz okolice Londona. Ivan Vegelj pa je spregovoril v imenu župljanov sv. Gregorja. Sledil je kratek kulturni program župnijskih skupin, otrok slovenske šole, folklorne plesne skupine "Soča", pa še ženskega, mešanega in moškega zbora "Majolka". Violinistko Majdo Gunžer je spremljal pri klavirju Karel Vegelj. Izvajala sta Masenejevo Meditacijo. Srebrnomašnik g. Franci Slobodnik je v svojem sklepnem nagovoru izrazil hvaležnost Bogu in vsem ljudem dobre volje za izkazano naklonjenost ob njegovem srebrnem jubileju.

Praznovanje v župniji sv. Gregorja Velikega je znova utrdilo prepričanje, da je duhovno, kulturno in družabno poslanstvo g. Francija Slobodnika največji dar, ki smo ga Slovenci deležni v naših krajih. Bog naj ga nam ohrani in utrjuje še na mnogo leta!

Frank Novak

novice iz kanadske slovenske skupnosti

Slovenski dan v Beamsvillu

V nedeljo 27. junija je bilo na pristavi "Bled" zelo živahno. (Hvala Bogu, brez dež ja!). Praznovali smo Slovenski dan, 10. obletnico koordinacije slovenskih društev v Južnem Ontariu, in 8. obletnico slovenske državnosti.

Praznovanje se je pričelo s slovesno mašo, ki jo je daroval g. Ivan Dobršek iz župnije sv. Gregorja Velikega v Hamiltonu. Svete maše in praznovanja sta se udeležila dva visoka gosta: ga. Mihaela Logar, tajnica Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je prispela dan poprej iz Slovenije, ter naš veleposlanik dr. Božo Cerar s soprogo iz Ottawe. Proslave so se udeležili tudi številni Slovenci od blizu in od daleč. Po pozdravnem nagovoru predsednika društva "Bled", Janeza Hočevarja in predsednika kulturnega odbora Ivana Kruščiča je vodil kulturni program g. Frank Novak, ki je tudi predstavil vse odlične goste od vsepovsod.

Vse navzoče je za njim pozdravil predsednik Vseslovenskega kulturnega odbora g. Ivan Plut. Sledili so prisrčen pozdrav in čestitke g. župnika Francija Slobodnika iz Hamiltona in čestitke dolgoletnega prijatelja društva, g. župana mesta Beamsville, Raya Konke. G. veleposlanik dr. Božo Cerar je v svojem pozdravnem nagovoru izrazil čestitke za Slovenski dan in za 8. obletnico slovenske državnosti, nato je visoka gostja iz Slovenije, ga. Logarjeva čestitala navzočim tudi za 10. obletnico društvenega povezovanja. V svojem kratkem govoru je povedala marsikaj zanimivega o Slovencih doma in po svetu. V prvi vrsti je poudarila, naj bi društva sodelovala v prijateljstvu in slogi, ter predlagala, da naj bi imeli Slovenci vsako leto en sam Slovenski dan za vso Kanado. Prav tako je poudarila, da smo Slovenci majhen narod, toda močan, napreden in sposoben voditi svojo državo. S šopkom vrtnic jo je obdarovala v imenu Dramske skupine Lipa Park Francka Seljak -in se ji še enkrat zahvalila za prijeten in časten sprejem v Kranju ob priložnosti njihovega dramskega gostovanja po Sloveniji.

Kulturni program je odlično vodil Frank Novak. Po uvodnem nastopu zbor

"Majolka" iz Hamiltona je Francka Seljak iz društva "Lipa Park", St. Catharines občuteno recitirala pesem, ki jo je napisala posebej za ta Slovenski dan in se v zadnjih dveh verzih dotaknila tudi 10. obletnice povezovanja slovenskih društev v Južnem Ontariu, to pa že ves ta čas uspešno razvija g. Frank Novak, za kar so mu društva s tega območja podarila zahvalno plaketo.

Pod vodstvom g. Francija Slobodnika sta zapela ženski zbor in nato še mešani pevski zbor župnije sv. Gregorja s sporedom slovenskih narodnih. Za njimi je zaplesala mlajša folklorna skupina Soča iz Hamiltona, ki jo vodi Toni Horvat. Nastop mlajše plesne skupine Triglav iz Londona je vodila ga. Magda Razpotnik. Ansambel Triglav nam je zapel in zaigral nekaj lepih slovenskih pesmi in viž. Nadarjeni Vili Verhovšek je vse presenetil s svojim lepim glasom in posnemanjem Elvisa Presleya v angleškem in slovenskem jeziku. Kulturni spored je zaključil nastop harmonikarjev Lipa Park "Button Box", ki so za konec zaigrali res nekaj lepih slovenskih pesmi, valčkov in polk.

Kulturni program je bil v celoti odlično izveden. Prireditelji iz društva "Bled" se iskreno zahvaljujejo vsem nastopajočim, prav tako pa tudi obiskovalcem. Kaj nam pomenijo Slovenski dnevi, povedo tudi ti primeri: parkirni prostor pri "Bledu", ki ni tako majhen, je bil do zadnjega kotička zaseden, iz Londona in Kitchenerja sta se pripeljala dva velika avtobusa polna gostov, in vsega skupaj je bilo več kot 600 obiskovalcev. To dokazuje, da si Slovenci v Kanadi želimo takih slovenskih srečanj, ki nam poživijo naše duhovne in kulturne potrebe, povrh pa se krepijo nase slovensko zavest. Smo narod z bogato kulturno dediščino - negujmo jo in seznanimo z njo naše potomce, da jo bodo znali ceniti in uporabiti v bodočnosti. Želimo si se mnogo takih slovenskih dnevov. Čestitamo k 10. obletnici koordinacije slovenskih društev in želimo, da bi le-ta imela tudi v drugem desetletju enako lepe in bogate uspehe. Slovenski dan je kulturna manifestacija slovenske besede, pesmi in folklore, to je hrana, ki jo potrebujemo vsak dan. Hvala organizatorjem teh dejavnosti!

Francka Seljak

Slovenski dan v Boltonu

Letošnji 40. Slovenski dan, ki sta ga priredila Slovensko letovišče in Slovensko kanadski svet, se je vršil v nedeljo, 27. junija 1999 na Slovenskem letovišču pri Boltonu.

Ob 11. uri dopoldne je Eminenca Kardianal Ambrožič daroval sv. mašo, potem pa je bilo v Baragovem domu servirano okusno kosilo.

Kulturni program se je pričel ob 2. uri popoldne. Glavni govornik je bil g. Ivo Jevnikar, časnikar na slovenskem radiu in televiziji v Trstu. Tema govora je bila "Slovenstvo je absolutna vrednota". Gospod Jevnikar je lepo prikazal življenje Slovencev v zamejstvu, posebno pa v Italiji. Žalostno je slišati, da Italija še danes, po več kot petdesetih letih, ne izpolnjuje pogodb glede priznanja slovenske manjšine v Italiji, ki so jih po drugi svetovni vojni podpisali Italijani in zavezniki. Toda Slovenci v Italiji ne popuščajo. Borijo se in upamo, da si bodo priborili svoje manjšinske pravice.

Častni konzul R. S. g. Jože Slobodnik je pozdravil vse navzoče v svojem imenu, v imenu veleposlanika RS dr. Boža Cerarja in v imenu sekretarke Urada R.S. za Slovence v zamejstvu in po svetu ge. Mihaele Logar. Vsem je zaželel prijeten Slovenski dan in "Happy Canada Day". Prebral je tudi čestitke, ki jih je poslal ontarijski premier Mike Harris.

Predsednik Slovenskega letovišča John Kuri je pozdravil vse navzoče in poudaril pomembnost povezovanja in vključevanja slovenske mladine v slovensko skupnost.

Predsednica Slovenskega kanadskega sveta ga. Ema Pogačar je pozdravila vse navzoče in spregovorila o pomembnosti in doprinosih slovenski skupnosti ob 40. obletnici Slovenskega dneva in se vsem lepo zahvalila za sodelovanje.

Stane Kranjc je spregovoril v imenu Svetovnega in Kanadskega slovenskega kongresa. Poudaril je pomembnost, da že sedaj pričnemo misliti na naslednji kanadski census, tako da bi se čim več ljudi izreklo za Slovence. Zahvalil se je tudi vsem za lep uspeh v zadnjem censusu, na katerem se je 25.000 oseb izreklo za Slovence.

novice iz kanadske slovenske skupnosti

Florjan Markun je pozdravil vse navzoče v imenu župnije Brezmadežne in VSKO-a.

V kulturnem programu so nastopili sledeči: mešana pevska zbor obah župnij pod vodstvom g. Ignaca Križmana, Plesna skupina Planika, ki jo vodi Nevenka Stajan-Slavinec, ženski pevski zbor "Mladostne mamice" pod vodstvom ge. Silvije Kolarič. Po programu se je začela plesna zabava. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana do zadnjega kotička natrpana.

V imenu Slovenskega letovišča in Slovenskega kanadskega sveta se iskreno zahvaljujem Kardinalu Ambrožiču, ki si kljub svojim številnim obveznostim vzame čas, da pride skoraj vsako leto maševat na Slovensko letovišče. Enako se lepo zahvaljujem častnemu konzulu RS g. Jožetu Slobodniku in njegovi soprogi Darji za njuno udeležbo. Iskrena hvala častnemu govorniku g. Jevnikarju, vsem nastopajočim in vsem, ki sta kakor koli pomagali in se tega 40. Slovenskega dneva udeležili, kljub temu, da je ves dan deževalo.

Stane Kranjc

Gregorčičev dan v Boltonu

Društvo Simon Gregorčič je prejšnjo nedeljo slavilo svoj tradicionalni Gregorčičev dan. Dopoldanski kulturni program je vodil gospod Tine Batič, ki je med drugim prebral tudi pozdravne čestitke koprškega škofa Metoda Piriha in torontskega nadškofa kardinala Ambrožiča.

Besede kardinala Ambrožiča so bile namenjene obenem tudi praznovanju 40-letnice tega društva, ki ga bo društvo Simon Gregorčič slovesno praznovalo v jeseni, ko jih bo obiskal komorni zbor Srečka Kosovela.

"Dragi primorski rojaki," je zapisal kardinal Ambrožič. "Ob vašem jubileju vam iskreno čestitam. Vaše slovensko prosvetno društvo v Kanadi nosi ime duhovnika, zavednega Slovence, narodnega buditelja in pesnika. Primorski slavček poje:

*Gorje mu, ki v nesreči biva sam,
in srečen ni, kdor srečo uživa sam.*

Pred štiridesetimi leti ste se strnili v društvo z namenom, da bi skupaj delili nesrečo in srečo. Želim, da bi ostali zvesti Bogu, narodu in drug drugemu, da bi se zdravi srečevali v cerkvi in na vašem lepem

Gregorčičev spomenik v primorskem letovišču

letovišču."

Slavnostni govornik na Gregorčičevem dnevu Stane Kranjc je orisal 40-letno zgodovino društva Simon Gregorčič in njegovo kulturno, družabno ter športno delovanje, kakor tudi njegovo sodelovanje v raznih humanitarnih akcijah. Posebej je poudaril, da je napočil čas, ko bodo mladi člani iz vrst druge generacije morali bolj resno poprijeti za društveno delo, da bo lahko društvo še naprej tako uspešno delovalo.

Folkorna skupina Mladi glas pod vodstvom Nevenke Slavinec je izvedla nekaj slovenskih ljudskih plesov, za popoldansko veselo razpoloženje pa je igral ansambel Planinski kvintet.

Govor Staneta Kranjca

Spoštovane Slovenke in Slovenci, dragi primorski rojaki!

Letos septembra bo minilo 40 let, odkar je bilo ustanovljeno Primorsko društvo Simon Gregorčič. To so bili veseli časi, časi mladih, vitalnih ljudi, polnih energije, življenja in želja, da bi si pridobili nekaj svojega in skupnega v novi domovini Kanadi.

Ustanovitelji so se dobro zavedali, da brez truda, dela, skrbi in žrtev ne bo napredka. S svojo sposobnostjo so se pridno lotili dela in

pričeli uresničevati svoje cilje in želje. Pobudniki za ustanovitev primorskega društva so 29. septembra 1959 sklicali prvo srečanje, ki se ga je udeležilo nad 60 primorskih Slovencev. Izvolili so prvi ali pripravljalni odbor in pripravili društveni program dela.

Naslednje leto, 27. marca, je pripravljalni odbor sklical ustanovni občni zbor. Na tem zboru so člani izvolili prvi redni odbor, odobrili društvena pravila in program. Dogovorili so se tudi, da bo namen društva prireditve in pomagati članom v raznih potrebah in nesrečah.

Že leta 1961 je bil ustanovljen 30-članski mešani pevski zbor "Simon Gregorčič, ki je 23. aprila 1961 nastopil na prvem društvenem koncertu v Torontu. Prireditve so poimenovali Dan slovenske narodne in umetne pesmi. Društvo je pričelo s prirejanjem raznih zabav in športnih iger, posebno pa z vsem priljubljenim balinanjem.

Leta 1963 so člani uresničili svojo željo po koščku primorske zemlje v Kanadi in odobrili nakup zemlje za letovišče s pridobitvijo članskih brezobrestnih finančnih posojil. Po dveh letih so zgradili malo kuhinjo, plavalni bazen in uredili otroško igrišče. Odprt bar ali gostilna je bila še vedno v grmovju v hladni dolini za sedanjim odrom.

Leta 1970 je bila dograjena prva dvorana. Otvoritve so se udeležili številni slovenski rojaki in člani slovenskih primorskih društev iz Clevelanda in Pennsylvanie. Lahko rečem, da se društveni in prijateljski obiski med primorskimi Slovenci Kanade in ZDA vršijo že skoraj 30 let in upam, da se bodo ta pomembna in prijateljska srečanja nadaljevala še mnogo let v prihodnjem tisočletju.

Leta 1975 je bil postavljen spomenik "Goriškemu slavčku" Simonu Gregorčiču, ki je v ponos ne samo Primorcem, temveč celi kanadski slovenski skupnosti. Napis na spomeniku se glasi: Simon Gregorčič - Goriški slavček - 1844 - 1906. Pod temi besedami je vklesan Gregorčičev verz:

*Oj z bogom domovinski svet,
oj z bogom, ti planinski cvet,
nebeški čuvaj te vladar,
ne zabim te nikdar, nikdar.*

Te besede segajo globoko v srce vsem Slovincem, posebno pa tistim, ki smo zapustili našo rojstno domovino in odšli po svetu, kot so dejali doma "s trebuhom za kruhom".

novice iz kanadske slovenske skupnosti

Vse od postavitve spomenika društvu praznuje tu na tem letovišču svoj letni Gregorčičev dan.

Leta 1976 se je društvo registriralo pri oblasteh province Ontario kot Slovenian Cultural Association Simon Gregorčič.

V pozni jeseni 1985 so podrli staro in sezidali novo, večjo dvorano. Na otvoritvi nove dvorane je društvo tudi proslavilo visoke rezultate, ki so jih člani društva pridobili na raznih balinarskih tekmah.

Ob 30. obletnici obstoja je društvo izdalo knjigo Slovensko primorsko društvo Simon Gregorčič 1959-1989.

Vseh štirideset let je društvo prirejalo razne zabavne, športne in kulturne prireditve, piknike, bogoslužje in razna srečanja, katerih se je udeležilo na tisoče slovenskih rojakov in gostov iz Kanade, Slovenije, ZDA in od drugod po svetu.

Vredno je tudi omeniti, da je društvo vse od ustanovitve do danes izvedlo in sodelovalo pri neštetihih akcijah v pomoč prizadetim ljudem, še zlasti ob raznih potrebah v Sloveniji, kot zbiranje prispevkov za ureditev rojstne hiše Simona Gregorčiča, pomoč Rdečemu križu, pomoč prizadetim v

potresu v Posočju, pomoč ob osamosvajanju Republike Slovenije.

Med vsemi številnimi aktivnostmi so člani našli tudi čas za balinanje in oddih, posebno v poletnih in jesenskih večerih, ko so v krogu svojih družin in prijateljev posedli okrog tabornega ognja, si nazdravili z žlahtno kapljico, se pogovarjali in prepevali slovenske pesmi. Upamo, da bo tudi naša mladina še mnoga leta nadaljevala te lepe in prijetne običaje in doživljaje.

Now, allow me to say a few words in English to our second and third generation:

It's been said many many times that the only future we have are our children, and the future of this beautiful land will very soon be in the hands of our children. In his congratulatory letter at the 30th anniversary of Simon Gregorčič Association, Premier of Ontario Honourable David Peterson, among other things wrote these words: "I'm delighted to join in marking the 30th anniversary of an association dedicated to fostering within its members a greater knowledge of their Slovenian linguistic and cultural heritage and a strong commitment to its preservation."

At the same anniversary president Mr. Jože Kanalec said "My biggest wish is that our young people would come and get more involved in organizational activities, enjoyment and improvements of this beautiful and friendly piece of Slovenia."

Wherever I turn and listen I hear and see a strong desire and hope to preserve what our people have build. We do understand the difficulty with the language but this should not be the reason for not participating in Slovenian culture and traditions. These Slovenian values can be and should be practiced in the language people understand.

Away from TV and computers, outdoors activities build strong, healthy families and united communities. Such communities form strong and prosperous nations. Being a good Slovenian means being a good Canadian.

At this 40th milestone I'd like to congratulate Slovenian Cultural Association Simon Gregorčič with very best wishes for the future. Thank you for the 40 wonderful years and all the contributions made to Canadian Slovenian community, to Canada and to Slovenia.

IN MEMORIAM

FRANC ŠTADLER,
predsednik društva Bled

V petek, 11. junija 1999 je po težki bolezni umrl Frank Štadler iz Hamiltona. Kot vse druge nadloge v življenju je tudi svojo rakasto bolezen mirno sprejel v zaupanju, da je svoje življenjsko poslanstvo na zemlji dobro opravil, da je skupaj s svojo pridno ženo Amalijo dobro vzgojil svoja dva sinova - Romana in Andreja, in da je s svojim umirjenim značajem in s svojo pridnostjo in marljivostjo prispeval lep delež za dobrobit širše slovenske skupnosti v Hamiltonu in v južnem Ontariu.

Frank Štadler se je rodil 27. novembra 1942 v Murski Soboti. Kot izučeni mizar se je z ženo Amalijo leta 1970 preselil v Kanado, kjer je v Hamiltonu že živela njegova sestra Marija. Kot priden in iznajdljiv delavec je odprl svoje mizarstvo podjetje, ki ga je vodil osemnajst let, potem pa se je pridružil svaku Franku Mariču in pri njem delal naslednjih enajst let, dokler mu je zdravje dopuščalo.

Frank je bil vzoren družinski mož in oče, zaveden Slovenec in zagnan društveni delavec. Že takoj prve dni njegovega bivanja v Kanadi so ga rojaki nagovorili, da je šel pomagat, ko so urejali letovišče na zemljišču VPZ Bled, Planica 13, Hamilton in temu društvu je ostal zvest vse do svoje smrti. Leta 1973 je bil izvoljen za blagajnika tega odseka, tri leta pozneje pa za predsednika. Kar tri leta zapovrstjo je bil predsednik, potem pa še večkrat, vmes je opravljal tudi razne druge funkcije v upravnem odboru odseka, kakor tudi v Glavnem odboru VPZ Bled.

Bil je redkobeseden človek, ki se je bolj izkazal z dejanji, kot z besedami, toda kadar je spregovoril na prireditvah ali sestankih, je govoril iz srca, odločno, preudarno. Pri društvu je rad prijel za vsako fizično delo, pa tudi na področju prosvete je prav on veliko napravil za društvo. Za društveno delo je navdušil tudi ženo in sinova. Močno se je zavzemal za kulturno dejavnost društva in še posebej za vključevanje mladine. Z vsem srecem je podpiral meddruštveno dejavnost in je večkrat zastopal društvo v raznih slovenskih meddruštvenih odborih. Neizmeren je njegov

doprinos glavnemu odboru Zveze Bled, kjer je bil lani izvoljen za predsednika, sicer pa je bil instrumentalen pri prenosu glavnega odseka iz Kirkland Lake-a v Beamsville.

Frank je bil človek, ki je vedno rad poprijel za vsako društveno delo. Ni mu bilo odveč hoditi na sestanke, tudi na sestanke Vseslovenskega odbora je večkrat prišel in s svojim preudarnimi in uvidevnimi nasveti prispeval k oblikovanju te meddruštvene organizacije.

Delo za društvo nikoli ni bilo breme za Franka, pač pa priložnost za navezovanje in poglobljanje prijateljstva. Frank si je na ta način pridobil nešteto prijateljev, pri Zvezi Bled, pri odseku Planica v Beamsvillu, pri župniji svetega Gregorja, pri ostalih društvih na Niagarskem področju in tudi pri Vseslovenskem odboru. Frank nam je s svojim požrtvovalnim društvenim delom, ki ga je opravljal iz ljubezni do slovenskega izročila in do domovine, postavil lep vzgled. Celotna slovenska skupnost, še zlasti v Hamiltonu, ga bo močno pogrešala.

Cvetka Kocjančič

kongres

Mednarodni kulturno-ekološki tabor mladih v Šentjurju

Dokler je drevo se mlado, se lahko zdravna, staro drevo se ulomi. A. M. Slomšek

Poletje prinaša s seboj čas veselja, radoživosti in brezskrbnih počitnic. Del tega utripa smo užili tudi udeleženci mednarodnega kulturno-ekološkega tabora mladih v Šentjurju pri Celju. Tabor, ki je potekal od 27. junija do 4. julija, smo ob iskreni pomoči domačinov pripravili Fundacija Okolje smo vsi iz Celja, Svetovni slovenski kongres, šentjurski taborniki ter sodelavci Osnovne Šole Franja Malgaja iz Šentjurja.

Tabora se je udeležilo 83 otrok, starih od 12. do 17. let. Mladim iz Slovenije so se na pobudo Svetovnega slovenskega kongresa pridružili tudi njihovi vrstniki, slovenski otroci iz Italije, in sicer iz Benečije, Rezije in iz Trsta, prišli so tudi mladi s Hrvaške ter iz Bosne in Hercegovine.

Tabor je ob pomoči mladih tabornikov -vodnikov, ter Aleša Vidmarja in Jane Podobnik vodil Janez Kukovic, program pa so nam pomagali izvajati tudi gostje iz ZDA.

Vsebina taborjenja je bila sestavljena iz kulturno-zgodovinskega programa, programa na temo ekologije, duhovnosti, športnih in Družabnih iger pa tudi iz spoznavanja skavtsko-taboriščnih veščin.

Udeležence smo seznanili s skladatelji Ipavci, posebno pozornost smo namenili življenju in delu škofa Antona Martina Slomška. V okviru spoznavanja zgodovinsko-arheološke znamenitosti smo mladim predstavili pozno-antično naselbino na Rifniku in sam grad Rifnik.

Poseben poudarek smo namenili ekologiji, a ne toliko varovanju narave, kot prav ekologiji duha. V okviru tega smo pripravili predavanja na temo psiholoških stisk mladih, kot sta zasvojenost in odvisnost ter se pogovarjali o pomembnosti zdravih medčloveških odnosov. Bivanje smo popestrili s športnimi igrami, med katerimi je bil mladim najbolj všečen baseball. Dopolnjevala sta ga družabni in zabavni program, najbolj so bili doživeti prav večeri ob tabornem ognju.

Mladim nismo upogibali vej, dali pa smo jim drobce življenjskih izkušenj in smerokazov, spletali smo nova prijateljstva in si obljubili, da se naslednje leto zopet srečamo tudi zato, "da bi po boljših ljudeh skrbeli za boljše čase".

Jana Podobnik, Svetovni slovenski kongres

reportaže

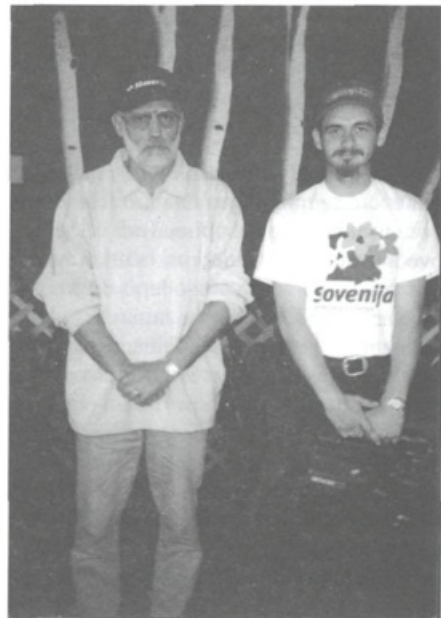
prve oddaje TV SLO o kanadskih Slovencih so že odšle v širni svet

Prvi trije deli televizijskega programa o slovenskih Kanadčanih so bili že predvajani v Sloveniji in jih je bilo mogoče videti tudi na Medmrežju. Kot vemo, sta televizijec-urednik Marjan Šrmpf in njegov snemalec Peter Hajd obiskovala s svojo kamero Slovence v Ontariu in Vancouvru med 24. majem in 5. junijem. Naši ljudje so oba predstavnika TV Slovenija povsod sprejeli z veseljem in jima Lajšali repor-tersko delo, kakor so le mogli.

Vseslovenski kulturni odbor jim je pripravil delovni načrt za vsak dan posebej in vnaprej obvestil vsa slovenska društva, organizacije in posameznike o njunem prihodu, tako da bi televizijska kamera ja zajela vse tisto, kar bi slovenski Kanadčani radi pokazali svojim rojakom v stari domovini in drugje po svetu. Na torontskem letališču sta jih pričakala podpredsednik VKO Florian Markun in njegova žena Millie, potem pa sta bila pičlo uro po svojem priletu že na poti v St. Catharines - in še isti dan tudi še drugje ...V dobrem tednu dni sta posnela v južnem Ontariu najmanj 25 intervjujev, reportaž in Društvenih nastopov.

TVS je za svoje gledalce najprej predvajala -v okviru tako imenovanega "TV Dnevnika" - nekajkratna srečanja z olimpijcem Leonom Štukljem v Kanadi, nato pa prikazala torontski svet Ivana Letnika, restavraterja na ladji "Captain John", in njegovo življenjsko zgodbo. Oba intervjuja spremlja kopica lepih posnetkov Toronto, Niagarskega področja, in seveda tudi slovenskih društvenih domov, velike množice naših rojakov s številnih prireditev, ki jih je bil obiskal Leon Štukelj, starostni Dom Lipa, Slovensko letovišče, itd. Tu so vključene izredno zanimive, prav laskave izjave našega čilega stoletnika o kanadskih Slovencih. Na Letnikovi ladji v torontskem pristanu sta predstavljena še veleposlanik dr. Božo Cerar in častni konzul Jože Slobodnik.

Kot tretja je sledila na tv ekranu redna mesečna 40-minutna oddaja "Slovenci po svetu", ki jo vodi Marjan Šrmpf iz mariborskega studia TVS. Prvi del te oddaje je posvečen Slovincem v Clevelandu, drugi del je ves slovensko kanadski. Kamera Petra Hajda se znova sprehaja po torontskem vele mestu in številnih drugih južnoontarijskih pokrajinskih točkah-vse tja do Niagarskih slapov, ti razkošni posnetki pa ponujajo gledalcu primerno ozadje za televizijski prikaz društvenih prireditev, ustanov, župnij, domov, itn., teh pa v tej oddaji ni malo. Sledijo daljši in krajši intervjuji s

Novinar Marjan Šrmpf in snemalec Peter Hajd v Burlingtonu

posameznimi kanadskimi Slovenci. To so Ivan Plut, predsednik VKO, Ted Kramolc, slikar in pisatelj, podjetniki Jože Slobodnik, Jože Škof, Ludvik Stajan, Bili Kocijančič, in Frenk Brenc, ki je obenem tudi predsednik Kanadskoslovenske gospodarske zbornice. Vsa ta pogovorna srečanja spremljajo ilustrativni posnetki z gornjimi imeni povezanih podjetij, tako da gledalčeva pozornost res nikjer ne ugasne. Ta zaključni del sporeda iz Ontaria je prav tako prepleten z živimi prizori iz slovenskega društvenega življenja in med njimi je morda najlepši pevski nastop zbora "Plamen" (z dirigentko Marijo Ahačič -Pollak), ki ga spremlja kamera TVS do konca ontarijskega programa. Nekaj izrednega so tudi odlični posnetki Kramolčevih slik iz njegovega domačega ateljeja.

Nazadnje se znajdemo še na kanadskem zahodu, kjer sta Šrmpf in Hajd obiskala Vancouver. Krajevni televizijski pejzaži, tako mestni kot okoliški, so spet pohvalni in dobro izbrani. V tem okolju se predstavi naši domači in svetovni publiko Ivan Prijatelj, podjetnik in član Slovenskega svetovnega kongresa.

V vseh treh oddajah je se precej drugega, česar tukaj nisem omenil. Najbolje bo pač, da si te programe sami ogledate in prisluhnite njihovim slovenskim sporočilom. Kdo ve, morda zagledate v teh filmih tudi svoj lastni obraz?

Naslednja Šrmpfova oddaja iz slovenske Kanade bo na sporedu 30. septembra.

Ivan Dolenc

Dolgo življenje je nagrada za dobra dela Angelce Klemenčič

Cvetka Kocjančič

Pri svojih triindevetdesetih letih je Angelca Klemenčič še mladostno čila, hodi še brez opore in rada bere časopise. Tudi če se povečini samo doma drži pri hčerki Sylviji na farmi v Georgetownu, je lepo urejena in o starosti še sploh nič ne tarna. Nasprotno, z neizmerno hvaležnostjo se spominja življenja in veselih trenutkov, ki sta jih z možem preživela v družbi slovenskih priseljencev, ki so vedno našli zatočišče v njenem domu.

Luč sveta je zagledala v Rosalnici pri Treh farah, v sončni Beli krajini, kakih 15 minut od Metlike. V družini se je rodilo enajst otrok' pet jih je še pred njenim rojstvom pobrala španska gripa, vse v enem letu. Trije fantje in tri dekleta so ostala. Njen starejši brat se je prvi odselil v Kanado in tako jo je nagovoril, da je leta 1930, ko ji je bilo komaj 23 let, tudi ona odšla za njim.

"Brat je založil denar za potovanje, ampak sem mu vse povrnila. Ko sem prišla v Kanado, je bila tukaj velika gospodarska kriza, nešteto ljudi je bilo brez dela. Jaz sem že po treh dneh dobila delo. Takoj po mojem prihodu v Kanado je brat najel staro hišo s sedmimi sobami, ki sva jo preuredila v 'boarding house'. V Torontu je bilo tisti čas veliko samskih Slovencev, ki so iskali hrano in stanovanje pri domačih ljudeh. Po petnajst smo jih imeli na stanovanju - tudi po trije so se stiskali v sobi, samo da so redno imeli slovensko hrano. Fantje so bili pridni in so mi veliko pomagali, posebno ob času kosila so mi priskočili na pomoč, kot kakšne ženske. Živeli smo kot ena sama velika družina. Praznike smo vedno skupaj po domače praznovali. Fantje, ki so bili iz različnih krajev, so mi povedali, kaj vse so njihove mame pripravile za praznike, pa sem poskušala še jaz tako narediti, da bi jim bili prazniki bolj domači."

Tako se Angelca spominja svojih prvih začetkov v Kanadi. Boarding house ji je nudil tudi priložnost, da je spoznala mlade slovenske fante. Precej jih je prišlo iz severnoameriških rudnikov' nekateri so imeli kar čedne prihranke in so se hoteli ustaliti v Torontu. Brat je upal, da si bo

izbrala kakšnega petičnega rojaka, Angelci pa je bil bolj všeč Lojze Klemenčič, čeprav je bil brez dela in brez denarja in ga je brat iz Amerike zalagal z denarjem, da se je preživljal. Bil je veseljak in je ljubil slovensko dru-žbo. Po pogovorih sta ugotovila, da je bila njegova sestra poročena v Angelčini rojstni vasi in da je bil njegov oče župan in sta se z njenim očetom, ki je bil deželni poslanec in šolski svetnik, večkrat srečala na kakšnih sestankih. Ko jo je zaprosil za roko, je privolila pod pogojem, naj se ne zanaša na brata. "Če se poročiva, boš ti skrbel zame, jaz pa zate," mu je rekla.

Leta 1935 sta se poročila. Angelca je še naprej vodila 'boarding house', njen mož pa je dobil delo v Swiftu, tovarni mesnih izdelkov. Bil je aktiven pri SNPJ in pozneje pri društvu Bled, ki so ga v začetku tridesetih let ustanovili slovenski rudarji v Kirkland Lakeu in je ustanovilo odsek tudi v Torontu. Bil je med organizatorji slovenskih družabnih prireditev.

Tudi Angelca je uživala v Slovenski družbi. Ko sta si finančno malo opomogla, je Lojze kupil hišo. "Naši stanovalci so bili grozno razočarani. Tudi tistim, ki niso pri nas stanovali, sem večkrat postregla s hrano. V začetku tridesetih let je bilo v Torontu precej ljudi lačnih, tudi med Slovenci, ker niso mogli dobiti delo. Če je kdo prišel na obisk, sem ga najprej vprašala, če je lačen. Če je naravnost povedal, ali če se je izogibal odgovoru, sem mu postregla s hrano, če drugega nisem imela, sem mu dala pa vsaj kos kruha. No, in ko so zvedeli, da bomo "boarding house" zaprli, so se počutili, kot da so izgubili svoj dom. Pa sem jim rekla: 'Eno leto imate časa, da si preskrbite drugo stanovanje. Še bolje pa je, da si uredite bolj stalno življenje. Res, da vam je tu lepo, ko živite tako iz dneva v dan, kot samci, doma pa imate družine - žene in otroke. Sedaj je prilika, da si pripeljete svoje družine in začnete dostojno živeti. Verjemite mi, da vam bo tako lepše.' Tako so začeli drug za drugim dobivati svoje družine v Kanado

in ko so pozneje hodili k nam na obisk, so mi bili hvaležni za moj nasvet."

Hčerka Josie je odraščala še v "boarding housu", Sylvija pa je bila rojena pozneje, ko so že sami živeli v hiši. Pa tudi takrat ni manjkalo družbe, saj so po vojni začeli množično prihajati vojni begunci in tudi ti so našli pri Klemenčičevih pristno slovensko gostoljubje. Najprej je prišel duhovnik Tone Vukšinič, nečak Lojzeta Klemenčiča.

"V našem domu je bilo vedno veselo, tudi če nismo bili bogati. Imeli smo, kar smo potrebovali, tako da smo lahko še z drugimi delili," se spominja hčerka Sylvia. "Vedno smo imeli obiske in goste v hiši, tako da nikoli nisem vedela, če bom lahko na svoji postelji spala. Če je kdo od Slovencev potreboval prenočišče za nekaj dni, so ga vedno napotili k nam. Slovenski duhovniki so bili čisto domači pri nas, predvsem zaradi gospoda Vukšiniča. Ker takrat še ni bilo slovenske cerkve, so se večkrat pri nas shajali. Gospod Pajk je prišel iz Wellanda, g. Reiner pa iz Buffala. Nemalokdaj se je zgodilo, da mi je g. Kopač odprl vrata, ko sem prišla iz šole, ker je mama takrat delala. Bili so navajeni, da so si kar sami postregli. Včasih pa me je g. Pajk prišel v šolo iskat s svojim velikim črnim

The last time

Frank G. Sterle

avtomobilom. Spominjam se, da so večkrat uporabljali pisalni stroj, ki ga je imela moja starejša sestra."

Ko Sylvia začne pogovor o tistih davnih predvojnih časih, ko Slovenci v Torontu še niso imeli svojega društvenega prostora in so se srečevali na Ručigojevi farmi v Oshawi, tudi Angelca priskoči v besedo. "Lepi časi so bili. Avtomobilov takrat še nismo imeli, zato smo Slovenci iz Toronta najeli avtobus in smo se odpeljali na piknik. Ženske smo že doma spekle meso in pecivo, moški so prinesli s seboj pijačo, Ručigoj je dal na razpolago svoj prostor. Še celo plesni oder je naredil. Vedno se je našel kdo, ki je igral na harmoniko. Razkošja ni bilo, kot danes, ampak ljudje smo bili zadovoljni s tistim, kar smo imeli, in smo se znali poveseleti. Živeli smo skromno, toda pošteno. Vedno sem imela kos kruha na strani, da sem ga komu dala, če je prišel lačen k nam. Lepo življenje je bilo, pa tudi težko. Tudi žalostnih ur je bilo, pa sem vse prebolela. Imela sem jako dobrega moža, pa ga je smrt prehitro pobrala. Imam zelo dobri hčerki, ki skrbita zame. Nikoli nisem mislila, da bom tako dolgo živela. Tudi zelo dobra zeta imam. Sylvijin mož Martin je blaga duša. Z našega konca je doma. Jaz in njegova mama sva skupaj v šolo hodili. Vzljubila sem ga kot sina, ker je tako pozoren do mene. K njim sem se preselila, ko nisem več sama mogla živeti v svoji hiši v Torontu. Tukaj mi je tako lepo. Tudi starost je lepa, če te otroci spoštujejo. Prijaznost je več vredna, kot vsi milijoni. Vsi lepo skrbijo zame in kadar se me loteva otožnost, se opomnim, da nisem sama. Srečna in presrečna sem, ker imam tako dobri hčerki."

Dolgo življenje in lepa, mirna starost sta plačilo za vso skrb in dobroto, ki jo je Angelca izkazovala slovenskim izseljencem v Kanadi. Veliko modrosti si je nabrala v svojem dolgem življenju. Predvsem pa se drži nasveta, ki ga ji je mati dala: Upaj in ne obupaj.

At age 19, my father had bid his farewells to his friends and family and left his little home village in an oppressive, communist Slovenia. He left knowing that there was a good chance he would be shot dead while crossing the heavily-guarded Slovenian/Italian border.

He barely managed to penetrate the boundary forces with his life and spent the following thirteen months in Trieste before coming to Canada in 1951. As soon as he could, my father sent word back to his family that he was alive and well. However, he at that time believed it was not likely he would ever see his home country again: the communist government probably knew about his "desertion of the homeland" and would deal very harshly with him if they got a hold of him. He believed that the only way he would see his family again, and hopefully before his aging mother passed away, would be from some location in Austria or Italy; and even those locales made him feel too close to the Yugoslav government for comfort.

It was almost three decades after leaving Slovenia when my father felt it was the right time to reunite with his loved ones; and the two of us would travel to Trieste, Italy, the following spring, in 1978.

As a ten-year old boy, the trip meant more to me as a travel adventure than it did as a reunion. To my father, it was the opposite: he dreaded travelling so far and was only doing so to see his loved ones again. It was a serious affair, although I did not realize how much so until the day we all met in the lobby of the Hotel Columbia.

As my father and I walked down the hotel stairs to the lobby, I could see more and more of my grandmother, uncle and aunt, from their feet and up, until their eyes met with ours. I can now, through my mind's eye, still see the expressions on their faces - they were the expressions of people seeing a loved-one who had for many years thought they would never see again. Needless to say, they hugged and tears were shed.

The following three weeks were spent with the intent of trying to make up for some of

my father's extensive absence. Many other friends and relatives (including my five cousins) made the hours-long trip from their homes in Slovenia; and with them, they brought black-and-white photos of special people and places, along with other mementos of the home Dad had left behind many years earlier. But most special to him were the home-made breads and meats they had brought which he had longed to eat again. For me, they brought a gigantic chocolate bar - about 18 X 5 X 1 inches in size a not uncommon thing from where they came.

Not surprisingly, spirits were low when it came time for my father and I to depart back to Canada. Although, admittedly, they meant a lot more to my father than to me, we both gave our good-bye hugs and kisses and boarded train from Venice a few minutes before departure. We chose our seats, and Dad opened the train window and exchanged some final words with his people, who were standing outside on the cement boarding platform. The whistle blew, and just seconds later the train suddenly, but gently, nudged forward. Walking faster and faster alongside the train as it slowly rolled away from them, Dad's loved-ones waved good-bye to us while wiping away tears. The waving continued until we were too far away to make out their faces anymore, and my father shut the window and sat down.

He had a tear drop on his cheek and wiped it aside. Looking up at me sitting on the opposite bench facing him, he had realized that I had seen his show of (what was at least to me unprecedented) emotion. He explained to me that he felt that was the last time he would be with his mother in this world. And he was right. For cancer took her life just a few years later.

Although I had seen grandma not too long before her death—for I travelled alone to Slovenia in the summer of 1980 - it was not until Slovenia's UN-recognized sovereignty that my father dared to travel to his birth place. And ever since he arrived back from that trip, it has been me, this time, who has a feeling that his trip to Slovenia was the last time Dad - who has aged so much over the years - would be with his loved ones in the Old Country.

Od Stične do Amerike in nazaj

Zadnji intervju Karla Ceglarja, duhovnika salezijanca, za slovenski množični tisk

Rodil se je, zdaj ko smo na koncu drugega tisočletja, že v davnem letu 1912 v Stični na Dolenjskem in Stična je s svojim slavnim "zatskim" samostanom ostala njegov pravi dom in njegova ljubezen, saj je vedno rad prišel domov, če je le mogel. Stiškemu samostanu je podaril svoje življenjsko delo, zajetne arhive dokumentov o misijonarju in svetniškem kandidatu Frideriku Baragi, ki jih je zbiral dolga desetletja v Kanadi, kjer je deloval kot duhovnik vse do pred nekaj leti, ko je šel v zasluženi pokoj.

Karel Ceglar je svojo duhovno službo onkraj Atlantika nastopil pred mnogimi leti, ko je v tistih neprijaznih časih za duhovniške poklice z brati zapustil domovino in se naselil v Kanadi, nekdanji domovini Indijancev, in Baraga mu je postal vzornik in tisti svetli lik slovenskega misijonarja, ki se mu ni izneveril vse življenje.

Veliki mož malega naroda

"Morda je res moral priti med to nesrečno ljudstvo, ki mu novi, moderni časi niso bili naklonjeni, misijonar, kakršen je bil Friderik Baraga, naše gore list, ki je bil prežet z veliko željo pomagati zatiranim ljudem. V tem ogromnem jezerskem prostranstvu divje kanadske dežele jih je opismenjeval, sestavil jim je slovar in jih poučeval v njihovem materinem jeziku. Najbrž je res moral priti tja človek iz malega slovenskega naroda, navajen vsega hudega, da jih je razumel in da jih ni poniževal. Prav zato je postal tudi indijanski škof in eden prvih slovenskih svetniških kandidatov, "nam je pripovedoval salezijanski pater Karel Ceglar, ki je še sedaj, v visoki starosti, poln žive vneme in ustvarjalnega ognja, ko pripoveduje o Frideriku Baragi.

"V vsem tem času, kar sem deloval v Kanadi, se je res nabralo veliko gradiva, ki zdaj zapolnjuje kar dve veliki sobi stiškega samostana. Imel sem pa srečo, da sem uspel odkupiti tudi Baragovo izvorno pismo, na katerega sem še posebej ponosen. Doslej sta izšli že tudi dve knjigi Baragiane, tretja pa je v tisku. Res sem vesel, da sem našel naslednika za svoje delo v osebi Friderikovega soimenjaka mag. Francija Baraga, ki je tudi velik častilec Baragovega poslanstva."

SEM DOLENJEC IN BELOKRANJEC

"Dolenjec in Belokranjec sem. To je pa takole: moj oče Tone je bil progovni delavec in ko si je ustvaril mlado družino med prvo svetovno vojno, smo z njim pristali v Metliki, od koder imam najlepše spomine. Tu sta se rodila tudi moja dva brata Stanko in Ludvik, že preje pa sem imel dve sestrici. Oče je osemnajstega leta umrl za špansko boleznijo, ki je bila tedaj strah in trepet naših krajev, z mamo, ki je ostala samo s petimi otroki, pa smo se preselili nazaj v Stično. Pa je tako naneslo, da smo se kar vsi dobro šolali. Se mlad sem se odločil za duhovniški poklic in bral novo mašo leta 1939. Po mojih duhovniških stopinjah sta sla tudi brata Stanko in Ludvik."

Vsi Ceglarjevi bratje so se ob koncu druge svetovne vojne umaknili v tujino. Po nekaj vmesnih postajah sta dva pristala v Ameriki, najmlajši pa je šel naprej, v Čile in nato v Brazilijo. Karel Ceglar je kar dolgo časa deloval v Ameriki in leta 1975, v starosti, ko gre večina ljudi že v pokoj, prevzel slovensko župnijo v Hamiltonu v Kanadi, kjer je bil glavni pobudnik in organizator zidave nove cerkve sv. Gregorja Velikega, potem pa še gradnje upokojenskih stanovanj, imenovanih Villa Slovenia. Njegova posebnost je bilo že od nekdaj tudi zbiranje slovenske literature, ki je izhajala v tujini. Kar veliko tega se je vsa ta leta nabralo. "Nabralo se je kar sto zabojev vsemogočih tiskov iz Argentine, Avstralije, ZDA in Kanade. Vso to zbirko sem poklonil stiškemu samostanu. Seveda so med temi stvarmi najdragocenejše tiste, ki pripovedujejo o Frideriku Baragi."

In kaj vas je tako prevzelo pri misijonarju Frideriku Baragi?

"Vidite, veliko stvari je. Tudi tista, da sem svoje zgodnje otroštvo preživel v Metliki, kjer je bil tudi Baraga nekaj časa kaplan, pa moje tujstvo in predvsem velika želja, da pomagam po svojih močeh pri še večji uveljavitvi za blaženega tega našega izrednega moža.

Najprej sem zbiral vso mogočo literaturo, ki se je kakor koli dotikala Baragovega dela in njegovega mesijanstva med Indijanci. Tako se mi je kmalu nabralo kar osemnajst map vsemogočih zapiskov in literature, potem pa

še šestdeset map njegovih pisem v angleščini. Doslej smo uspeli izdati dve knjigi. Ena je v tisku, za štiri ali več pa je še neobjavljenega gradiva."

Diamantna maša patra Ceglarja

"Zdaj ko bomo po tolikih letih vendarle dobili prvega slovenskega svetnika Antona Martina Slomška, je že skrajni čas, da se se bolj posvetimo tudi drugim svetniškimi kandidatom. Na prvem mestu je vsekakor Friderik Baraga, slovenski misijonar med Indijanci v Kanadi, ki je nam vsem lahko v ponos. Spomin na tega velikega moža je tudi danes živ med kanadskimi vernimi Slovenci. Velike zasluge za to ima tudi kanadski nadškof in kardinal Alojz Ambrožič, ki je tudi velik častilec Barage. Za poznavanje in študij vsega, kar je Baraga ustvaril, je potrebno široko poznavanje jezikov, od slovenščine, nemščine, francoščine in italijanščine do angleščine. In seveda poznavanje indijanskega jezika, brez katerega vedenje o Frideriku Baragi ne gre."

Salezijanski pater in duhovnik Karel Ceglar bi naj praznoval 60-letnico svojega mašniškega posvečenja in bral četrto nedeljo v juliju biserno maso v stiškem samostanu, v svoji rodni Stični, v katero se je tako rad vračal, čeprav je do svoje smrti živel med svojimi sobraty salezijanci na Rakovniku pri Ljubljani.

(po Nedeljskem Dnevniku)

Potica is one of the few Slovenian words one might find in an English-language dictionary. A Slovenian national dish and highly sought after desert in New York City, you can find it in that little coffee house with a green awning on Columbus Avenue between 64th and 65th streets, but only if you come early!

***

Ernest Hemingway spent some time in Slovenia. The old adventurer was a living witness to the folly of the Soca (Isonzo) front (1915-17) and he left behind the book "Farewell to Arms", describing the decisive struggle there among the many places he lived was a hotel in Kobarid, a small town by the river Soca.

Koza najprej gre, potem šele pride

Ifigenija Simonovič

Avtor naše tokratne pripovedne objave je ena najpopularnejših slovenskih pesnic in pisateljic, ki je tudi izseljenka. Vsa Slovenija jo pozna po njenih živahnih in duhovitih publicističnih zapisih (Nova revija, itn.) in pesniških nastopih. Ifigenija Simonovič živi v Londonu (Vel. Britanija), tam se preživlja z umetniškim lončarstvom in nekaterimi priložnostnimi zaposlitvami, svoje literarnometniško delo pa namenja Slovenkam in Slovencem vsepovsod. Ni še dolgo tega, kar je obiskala naše rojake v Ontariu in Vancouvru. Povabili smo jo k sodelovanju v "Glasilu" in tako nam je brž poslala na tem mestu objavljeno zgodbo, "skrajšano verzijo še neobjavljene pravljice, ki ni ne za otroke ne za odrasle, temveč za kogarkoli ...", zraven pa še nekaj pesmi iz še nedokončanega proznega delca "Srnica zaživi po svoje". (Ivan Dolenc)

Koza Žaža je bila celo leto privezana ob hruško. Bila je čisto navadna koza s čisto navadnim kozjim imenom, bela, ostrodlaka, imela je čudovito dolge in goste trepalnice in lično oblikovani kozji fiks, rep ji je štrlel navzgor, kot je ravno prav, in tudi pametna ni bila niti preveč niti premalo, tako da gospodarjem ni delala sramote niti sitnosti niti pretiranega veselja.

"Koza sem, sem pa res koza! Kolikokrat se bom še zavrtela okrog hruške!" si je momljala.

Nekega dne, ko Žaža ni niti sanjarila niti modrovala niti česar koli pričakovala, ji je kot strela z jasnega neba šinila v glavo čisto nova misel.

"Kaj če bi šla malo potovat! Lahko bi obiskala kakšnega kozla, ki bi kozle špičil, kozle prevračal, o, kozle kazal, se po kozlovsko smejal in se, o, O vseh O-jev, po kozlovsko napihoval. Če bi srečala kozla, ki bi mi bil všeč, bi se mu ponudila za kozo. Saj nisem od muh in kakšnega kozla bi že znala ušpičiti! Res sem koza, a kakšna koza bi šele bila, če ne bi šla na potovanje, dokler grem še lahko! Zlepa se mi ne bo porodila spet kakšna čisto nova misel. Misli ne streljajo vsak dan z neba, ne pobiraš jih

po tleh, ne stresaš jih iz rokavov ... Samo če ima koza posebno srečo, se ji kaj takega zgodi samo enkrat v življenju. Z manj sreče se kozi sploh nič ne pripeti. Če bi imela več življenj, bi ne rekla, lahko bi eno misel spregledala, tako pa, ker pač tako je na tem kozjem svetu, mi ne preostane drugega, kot da to enkratno misel o potovanju resno premislim, pa naj bo še bolj čudna in čudaška. Mogoče je tudi čudotvorna! Nič se ne ve. Čisto lahko je prva in zadnja. Edina torej, koza pa taka, nekaj računice zmeraj prav pride. Tudi koze morajo prej ali slej videti svet, koze vseh koz... Bolje prej kot slej, da se čas ne prevesi v nikoli."

Pri priči je odgriznila vrv in odkorakala čez travnik.

"Sem pa res koza, da se nisem tega že zdavnaj spomnila! Kozla si bom našla, kozla, ki me bo imel za tako kozo, da bojo vse koze cepetale od zavisti," si je prigovarjala. Poskakovala je lahkotno, polna veselega pričakovanja.

Pod drugimi hruškami so marjetice lepše dišale, lapuh je bil bolj žametast, zlatice zlatejše. Za drugo ograjo je bila trava mehkejša, voda v potoku slajša kot deževnica v domačem obtolčenem vedru. Sonce je bilo na drugi strani polja toplejše, senca pod drugimi drevesi bolj hladilna. Obzorje je bilo bolj prešerno razpotegnjeno počez in križem kračem v vse smeri neba in steza se ji je kot dolga kača brez konca in kraja vitko vila pred vsemi štirimi nogami hkrati. Ko je Žaža hitela, je hitela tudi pot, ko se je žaža ustavila, se je ustavila tudi pot. Če se je Žaža zavrtela, se je zavrtelo tudi obzorje, če se ji je zavrtelo v glavi, se je vrtelo tudi nebo. Če je zavriskala, je vriskal cel svet. Ne glede na to, kako daleč od doma in kje je bila, neprestano je imela občutek, da je v samem središču vsega. Kar se ni dogajalo njej na njenem potovanju, že ni bilo vredno dogajanja.

"Koza sem, tu ni vprašanja! Cel svet naj ve, da sem!" je premišljevala žaža. Pogledala se je v lužo. Odsev ji je bil tako všeč, da je luža zardela in izhlapela. Žaža je prva noč zdoma dohitela ob vznožju gore z dvema

vrhovoma.

"Tukaj bom prespala. Ali sem koza ali nisem!" je meketala.

Zvezde so se ji nenadoma zazdele manj prijazne kot doma, noč bolj temna, tišina gostejša in tla trša.

"Drugje sem, to je enkrat ena, pa če sem koza ali če nisem nobena."

Zleknila se je pod smreko in zaspala.

Usoda nima navade počivati. Najprej je poslala na ogled sovo Uuuršulo, ki je sedla na vrh smreke.

"Kuuuza, kuuuj pa duuulate pod muuujo smruuuuko?" je zaukala.

Žaža se je v hipu prebudila.

"Nisem vedela, da je ta smreka vaša?" je rekla.

"Uuuršla suuum, smruuuka je muuuja, da veste!"

"Uuuršla Suuum, nenavadno ime, ali je latinsko?" je vprašala Žaža.

"Vzamem za kompliment, saj imam klasično izobrazbo. Uuršla mi je ime, brez vseh dodatkov, smruuuka pa je muuuja!" se je hudovala naglas.

"Se opravičujem, prosim, oprostite. Navadna koza sem, brez zamere."

"Kuuuza, če hočete, a moja smruuuko puuuustite pri muuuruuuuu! Ležite lahko, a ne tresite vej! Jaz hočem muuuur!"

To je bilo zadosti, da so v Žažinih kosteh drobtinice strahu vzhajale v kepe, ki so se ji zatikale v grlu, ko je govorila. V njenem jeziku je bilo več E-jev in Me-jev in Mekeke-jev, U-ji so se ji zdeli tuji. Od zdaj naprej je spala samo še z enim očesom, pa še tega ni popolnoma prekrila s trepalnicami.

Poleg nje, prav pod isto smreko, se je zleknil pepelnato siv medved Godunov, Rus po poreklu. Pred mnogimi leti je pobegnil iz Bolšoja.

"Koza, bo kaj prostora zame, bo? Saj nisem velik, nič se me ne bojte, mehke sem in lahko se naslonite name," je rekel dokaj prijazno.

Ileposlovje

Uuuršula je vedela, da z medvedom ni dobro kislih češenj zobati, zato se mu je diplomatsko prilizovala.

"Gospod Goduuunov, v Ruuusiji U-je izgovarjajo tako, da je U ujust, kot ga samo sove lahko zauuukajo. Zato sem ljubiteljica ruske filozofije. In ruskih medvedov, se razume. Tudi literati niso slabi. U, učeni so, učeni. Razumejo se na življenje. Tudi vi se mi ne zdite posebljenost drobnih možganov."

Godunov se ni menil za laskanje in ga tudi ni vračal.

Žaža se je Godunovu ustrežljivo umaknila, potem pa jo je nekaj neprijetno zbadlo.

"Na, nisem vedela, da ima smreka lahko tako bodičaste igle!" je zameketala.

"Moje igle so moje in ponosen sem nanje, me veseli, me veseli. Kdo pa pravi, da sem smreka? Naj se vam predstavim?"

Če ne gre drugače!" je zabrunda Godunov.

"Picimama, me veseli, jež japonskega rodu! Name ste sedli, koza, me veseli, neroda vseh koz!"

"Kdo pa mislite, da ste, japonskega ali nejaponskega rodu! Nima vas kaj veseliti! Mene prav nič ne veseli, da me najprej zbadete, potem se pa še veselite!" se je razburila žaža.

"To je samo taka besedna igra!" se je opravičeval Picimama.

"Vse ob pravem času. Ko bomo igrali karte, pa privlecite tudi vi svoje besede! šope besed, snope besed, pakete besed, kakor že hočete in kakor vas že veseli! Vse ob pravem času!"

"Z besedami se lahko igraš tudi mimogrede, ko kaj resnega delaš, me veseli," je rekel Picimama.

"Pustite ga, Žaža, saj vidite, da je pesnik!" je zagodel Godunov.

"Pesnik gor, pesnik dol, gleda naj, kam leže!" Žaža pa se ni pustila ugnati.

"Legel sem na tla, vi ste legli name, me veseli, me veseli," se je izgovarjal Picimama.

"Koza sem, naj se to ve, pa če vas veseli ali ne. Prva sem bila tukaj. Umikajte se, prosim, vi."

Picimama se je vdal, izpulil je igle iz kozinih beder in si jih zapičil nazaj v svoj igličasti hrbet.

"Muuur, prosim, premuuuščjuuujem. Malo manj se veselite, špihu picimamast, malo manj meketajte, koza, vase zagledana kozavast vseh koz, in malo manj se prekladajte, kužuhar ruskega porekla, kje je pa še kdo kaj takega videl! Muuur!" je ukazala sova.

Ubogali so jo vsi, saj so težkih vek komaj še vedeli, kje se jih glava drži.

Ni minilo sedem sekund, ko je nekaj tako obupano zastokalo, da še Godunov ni mogel skriti sočutja.

"Pazite, pazite, pomendrali me boste, kaj ste slepi!"

"Kdo pa ste, lepo vas prosim?" je rekla Žaža. "O, lisjak ste, mar ne? Zdi se mi, da sem vas že enkrat srečala. Ali niste pri nas piščancev rabutali?"

"Jaz že ne, pomota, pomota. Noben piščanec ni tako košččen, kot ste vi, pomota brez pomote," se je pritoževal lisjak Viktor spod kozine zadnjice.

"Oprostite, oprostite, lisjak, s kom imam čast, lepo vas prosim, koza sem, kot kozi pristoji, slabo vidim in spomin me zapušča, tik pred spanjem me ponavadi popolnoma zapusti."

"Lisjaku se opravičuje, mene pa je takoj nameketala! To ni pravica, to ni pravica, me veseli! Svet je čisto nepesniški!" je rekel Picimama.

"Ali je torej pravično, da sem prva prišla pod smreko, pa nimam kam leči, koza pa taka!" je rekla Žaža.

"Nič ne rečem, me veseli. Vsak lahko vidi, da je noč, ko na koncu dneva ničesar več ne vidi," je pesnil Picimama.

"Vi ponoči slabo vidite, jaz pa niti ne poskušam gledati." je zagodel Godunov.

"Saj ne rečem, nisem pametna, koza, kot sem, a vseeno se mi zdi čudno, da morajo prav vsi popotniki spat pod isto smreko?" je z zaspanim začudenjem meketala Žaža.

"Pa še ta smruuuka je muuuja!" je zaukala Uuuršula.

"Pomota, pomota, lahko noč," je lisjak hitel govoriti, da bi čimprej ujel spanec. "Kolikor jaz vem, vaša babica sova ni

naredila oporoke. Moj ded jo je požrl in smreka je ostala brez lastnika."

"A vaš ded je bil tista zverina, lepo, lepo!" je rekla Uuuršula.

"Ne vem, kako se lahko kdo baha s tako požrešno zgodovino? Če bi kdo od mojih sorodnikov koga požrl, bi bila to družinska skrivnost," je rekla Žaža.

"Koze ste vegeterjanke. Lahko je skrivati skrivnosti, če jih nimate," je rekel Viktor.

Picimama mu je prikimal, čeprav je bil tudi on vegeterjanec in mu ni bilo treba ničesar skrivati.

"No, ali bo mir ali ne bo! Spal bi rad, to je vendar tudi sredi noči vsakomur lahko jasno!" je godrnjal Godunov. "Jasnovidcem že muuuguuuče, gospod Godunov! Na žalost koze niso jasnovidne, lisjaki pa so tako zviti, da se jim še vid zvozlja! Ježe kar naprej nekaj v oči bode, vidijo pa presneto malo. Če je kdo jasnoviden, sem to jaz!" je rekla Uuuršula, ki ni bila niti malo zaspana.

Kadar je zgrabila posebej pametno misel, je govorila hitreje. Prenehala je ukati in besede je izgovarjala učenjaško pravilno.

"Nočne ptice vidijo tudi podnevi, a podnevi ni kaj videti. Vi vse prej pogledate!" je dodala.

"Ali tisto, kar vidim, potem ni več tam, kjer sem videla, da je bilo?" je vprašala Žaža.

"Ali jaz na istem mestu potem vidim nekaj drugega?" je vprašal Godunov.

"Jaz pa si potem tisto, ki je spet nekaj drugega, čisto po svoje razlagam? Pomota, pomota!" je modroval Viktor.

"Jaz pa oči zabadam v vse, kar me zbode v oči, kot bi igle zabadal v hruško! Sabljam se s pogledi, takorekoč, me veseli," je pristavil jež.

"Odvizno od zornega kota, bi rekel, bi rekel, da ima vsak vsaj svoj zorni kot, ko si moramo že smreko deliti," je modroval Godunov.

"Ja, pa prav mojo smreko, uuhuhu! Z mojega zornega kota je smreka moja. Kar se gledanja tiče, pa naj bo vsem jasno, da nočem gledati, kar ste vi vsi že videli in pregledali in si ogledali, ogleduhi! Zato tudi gledam ponoči! Jaz gledam samo tisto, kar ne vidi nihče

drug," je rekla sova in si zacela
zvzvišeno nameščati perje.

Niti koza niti medved niti lisjak niti jež
niso ničesar več pripomnili. "Uuuuh,
duuulgoouuusneži pa tuuuki! Zaspijo,
ko je najbolj razburljivo!" je
zavzdihnila sova.

Mimogrede je bilo noči konec, jutro se je
začelo plaziti okrog smreke in sonce je
kmalu prodrlo skozi goste veje.

Uuuršula je šele zdaj zatisnila oči in ni
imela namena nikamor potovati, žaža,
Godunov, Viktor in Picimama pa so se
skupaj odpravili v širni svet.

"Me veseli, me veseli," je popeval
Picimama ob vsakem stopicljavem
koraku.

"Bi rekel, bi rekel," je godrnjal Godunov,
pa če ga je kdo kaj vprašal ali nič.

"Koza pa sem, koza, koza kozasta sem,
da ni koze, kot sem kozasta jaz," se je žaž
a navduševala šama nad sabo in nad
celim svetom. Čudila se je, da pot ni in ni
izginila, zdelo se ji je, da jo je zmeraj več.

"Lisjak sem lisjaški, pomote tu ni, mu ni
noben lisjak enak, ki po kurnikih straži
in se svetu v brk reži," je popeval
Viktor, kot da so mu zrasle peruti.

Pot se je vila pred njimi brez konca in
brez kraja, obzorje se je širilo podolgem
in pocez, njihovi pogovori pa so padali
iz ene skrajnosti v drugo, tako da je bil
zdaj eden pameten, potem drugi, potem
pa tretji bolj kot prvi in četrti bolj kot
vsi. Smejali so se na mekeke in hihhi in
hohoho in ojcojcoj. žaža je iskala kozla,
Godunov medvedko, Picimama jež
evko, Viktor pa lisico. Vsi so vedeli, kaj
bi radi, kako in kje tisto najti, pa so
prepuščili usodi.

Naključje je hotelo, da jih je naslednja
noč zatekla pred velikim šotorom.

šotor je bil cirkuški in notri so prav tisti
večer imeli cirkuško predstavo.
Nenadoma so gledalci v en glas
izdihnilo razpotegnjeni oooooo, potem
pa se je prižgala bleščeča luč in v
njenem siju je stala prečudovita
medvedka. Okrog vratu je imela nekaj
ogrlic iz biserov in robinov, med
ušesoma in okrog gležnjev rdeče
pentlje, na temenu pa velikanski

slamnik s pavjim peresom. Zapela je
arijo iz opere Sneguljčica in sedem
medvedkov. Gledalci so si ganjeno
brisali solze,
Godunov pa je obstal kot prikovan.
Tako je šel k upravniku in prosil za delo.

"Medved, medved, kaj naj z
medvedom, imam že tri. Kaj pa znate?"

"Peti znam zelo dobro, lahko bi s prima
medvedko pel v duetu. Tudi plešem za
silo, bi rekel," se je izprsil Godunov.

"Kar sami se zmenite z njo. Ce hočete
peti v duetu, prav, plačam pa samo njej.
Plešete lahko zastonj."

"Zastonj bom tudi pel, samo da bi smel
peti z Bronhildo!" je odgovoril
Godunov in Bronhildo polizal po
podbradku.

"Ali prav slišim, ali ste res Godunov.
Da niste morda Boris?" je vprašala
Bronhilda.

"Boris? Zakaj pa Boris"

"Od nekdaj si želim srečati Borisa
Godunova," je rekla.

"Seveda sem Boris, bi rekel, bi rekel, za
vas pa še posebej," je rekel Godunov in
se zavrtel na konicah svojih kosmatih
tac, da je ploskalo vse, kar je lezlo in šlo.

Bronhilda in Boris Godunov sta zapela
duhovito arijo iz ruske komične opere
Tretja nevesta. Na koncu arije, ko sta
bila že oba hripava, je Godunov
zaplesal. Poskakoval je na konicah tac,
lahkotno kot peresce. Njegova dlaka je
valovala kot trava v vetru, njegove tace
so krožile okrog zavaljenega telesa kot
svobodne golobice. Spretno jih je mešal
v ritmu, da so bile enkrat zadnje
spredaj, sprednje
zadnje, enkrat v zraku, potem pod njim.
"Boris, bravo, Boris, Boris, bravo!" so
vzklikali gledalci.

Godunovu se je Bronhilda zdela ravno
prav sivkasta, ravno prav kosmata,
ravno prav mehkodlaka, ravno prav
ocarljiva, ravno prav zgovorna in še
ravno prav pametna povrhu. Po nastopu
jo je meni nič tebi nič prosil za taco.

"Oh, Boris, saj me komaj poznate!" se je

damsko izmikala, samo da je podkurila
njegova poželenja.

"Vse, kar moram vedeti o vas, sem
slišal, ko ste peli, videl, ko sem vas prvič
zagledal, in ugotovil, ko sem prvič
izrekel vaše ime."

Kaj bolj nežnega bi katerikoli medved
težko rekel.

Poročila sta se kar tam na licu mesta in
se s taco v taci odkobacala v
Bronhildino cirkuško kočo. Cel cirkus
jima je sledil za pričo.

Picimama ni maral opere in je šel med
predstavo stikat okrog šotor, da bi
našel kaj za pod zob. Zakotalil se je po
toboganu in se zapičil na isto jabolko, ki
si ga je neka ježovka ravno nabadala na
hrbet.

"Opsa, da ne bom še vas nabodla!" je
zacvilila. Picimama se je opravičil in ji
hitel pomagati natovorjati sadež.

"Ježevka, močna ste, me veseli, me
veseli, o, moram reči, da ste močna,
močnejša in najmočnejša hkrati! Močno
ste mi všec. Bi sklenila močno zvezo z
močnim ježem, ki vas močno
občuduje?"

"Oh, ne pretiravajte, jež, ne pretiravajte
tako močno. Tudi ne hitite! Moč je v
premagovanju sil! Samo najmočnejši
lahko premagujejo same sebe. S kom
imam čast?" je odgovorila ježevka.

"Picimama mi je ime, japonskega rodu.
Pa vam, močna lepotica, močno
pametna, močno željo vzbujajoča
mogočnica?"

"Ne pretiravajte, Picimama! Kako
zanimivega rodu ste, od kje neki ste, da
ste japonskega rodu! Pa ne da prav z
Japonske? Bodeča Neža mi pravijo, nič
posebnega, domačega rodu. Ne hodite
preblizu, ne pretiravajte, močen nahod
imam."

"Vse je močno močno! Me veseli, me
veseli, in to ni samo besedna igra,
verjemite mi, naj tudi vas veseli. Močno
si želim od zdaj naprej vse početi z vami.
Prav tako ježevko sem iskal, prisežem,
prisežem, Bodeča Neža, o, močna nežna
ježevka, prav vi, z vso močjo, močno,

leposlovje

neomajno močno močjo!"

Bodeči Neži je bil Picimama dokaj všeč, bolj ja kot ne. Njegovo govorjenje je bilo tik na meji znosnega, vse ostalo pa močno nad poprečjem.

Poročila sta se kar zadaj za šotorom, dve jabolki sta jima bili za pričo.

Ko se je Viktor plazil okrog šotora, je zasačil lisico, ko se je ravno mastila s klobaso, ki je staremu klovnu padla iz sendviča.

"Lisica, če nimaš lisjaka, se ti ponujam za družabnika," jo je nagovoril Viktor.

"Če je tako, mi dajte sedem sekund za premislek. Ena, dva, tri, štiri, pet, šest, sedem: prav, pa naj bo. Želela sem srečati boljšega, srečala sem že slabše, vi se mi zdite ravno nekaj vmes. Zlata sredina!"

Poročila sta se kar s klobaso med zobmi. Sraka je bila za pričo. Plačala sta ji z obglodano klobasjo špilo.

"Ta mi bo prav prišla. Sračje gnezdo brez klobasje špile je kot torta brez svečke," je rekla. Oči so se ji svetile od zadovoljstva, kot če bi ravnokar ukradla najdebelejši biser s krone angleške kraljice.

Viktor in njegova nevesta sta sraki obljubila, da bosta za pijačo dala naslednji dan. Sraka je odletela v gnezdo in čakala do jutra, ko pa je odprla oči, ni bilo o Viktorju in njegovi ženi ne duha ne sluha. Z repom med nogami sta vzela pot pod noge. Čisto po lisičje. Sraka niti ni bila začudena.

"Sama bi naredila isto, vsaka jima čast!" je zasrakala.

žaža je med vsem tem čepela med gledalci in uživala. V areni so se zvrstili že vsi levi in sloni in mački in miši, klovni in plesalke in skakalke in plezalke. Čisto na koncu je bila na vrsti vedeževalka. Na oder so jo prinesli v zlati kletki. Izkazalo se je, da ni bila nihče drug kot sova Uuuršula.

"Drage dame in gospodje, dragi klovni, drage koze in druge živali med gledalci, naša v daljave in širjave znana vedeževalka bo nocoj nekomu od vas povedala, kaj ga čaka. Zaploskajte, prosim, vedeževalki vseh vedeževalk, pozdravite sovo Uuuršulo s smreke!" je zaklical cirkuški upravnik.

Žaža je prav po kozje meni nič tebi nič odskakljala na sredo cirkuške arene in se prijavila za vedeževanje.

"Žaža vam je ime, mar ne!" je zacela Uuuršula vedeževati.

Žaži ni preostalo drugega, kot da je pokimala. Iz dvorane so se zaslišali vzkliki navdušenja.

"Poglejte, saj res nekaj ve ta vešča!"

"Vešča? Kako si drznej, meni, sovi, reči, da sem vešča!" se je pritožila Uuuršula.

"No, lepo, kaj pa je narobe z mano, a vešča sem, od nog do glave, od rojstva do smrti!" se je oglasila razžalostena vešča, ki si je z vrha trapeza ogledovala predstavo.

"Brez zamere, vešča, priznam, nekaj veščastega je tudi v meni. Nisem imela namena žaliti, še najmanj vas, spoštljiva vešča. Vešče so lahko pametne, nič ne rečem, vsaj ko so stare, jaz pa sem pametna od rojstva. V tem je vsa razlika, verjemite mi. Vem, kaj govorim."

Sovi je bilo nerodno, a izrečenih besed ni mogla požreti.

"Nič ne de, nič ne de, vi kar vedežujte," jo je miril cirkuški upravnik. "Povejte še kaj takega, kar je res, da bojo več plačali."

"Jaz govorim samo, kar je res, pa če kdo plača ali ne! Tale koza, vseh koz koza, je šla potovat in kozla iskat. Kakšnega kozla je ušpičila! Mar bi ostala doma! Tam jo čaka presenečenje, uuuhu, ki ga nikjer drugje ne bo našla."

"Na, lepa reč," je zavzdihnila žaža. "Ali naj se zdaj meni nič tebi nič na vrat na nos križem kražem hokus pokus vrnem pod hruško! Ne, naj me čaka! Kar čaka, počaka, kar je neučakano, naj ne čaka!"

"Prav, jaz rečem, kar vem. Ker vem, rečem. Če ne bi vedela, bi bila tiho." Sova je nejevoljno stresla s perutmi.

Vedeževanja je bilo konec. Cirkuški upravnik je žažo brez ceremonij s palico napodil iz cirkusa, Uuuršula pa je vzvišeno odplahutala.

žaža se je spet znašla pod milim nebom, sredi noči, sredi neznane dežele. Sama. Ni vedela, ali je srečna ali nesrečna. Hodila je z napol zaprtimi očmi in se

nekaj časa vdajala upu, nekaj časa obupu, malo je tožila in malo hrepenela. Zaspala je, kot lahko zaspri samo koza. Na trebuhu. Vse štiri noge je dala od sebe, da je bila od zgoraj videti kot žabasta štirikraka zvezda.

Čez nekaj časa se je vse okrog Žaže začelo vrteti in spreminjati barve. Okrog ušes ji je zapihal melodični veter. Zaplavala je v stoterem krogu. Počasi so se barve začele mešati, postajale so temnejše in temnejše, dokler se niso zgostile v trenutek črne teme. Žaža se je stresla. Zaslišala je zvonjenje in cingljanje najrazličnejše uglašanih zvoncev in počasi se je začela zavedati sama sebe.

"Kje pa sem, koza kozasta?" se je vprašala, še preden je odprla oči.

Dobila je več odgovorov hkrati, pomešani so bili z zvoncklanjem in v galvi ji je še vedno pihala melodija vetra.

"V Kozinah, v Kozinah, tukaj so Kozine, Kozine so naše doline, v Kozinah ste! Sredi Kozin je Kozina, zlata staja, kjer živi naš knez Kozinec. Kdo pa ste, da ste videti kot žabasta štirikraka zvezda?"

"Razumem, koza pa taka, ga pa res pihate, vsi v en glas, pa še zvonci, kako pa naj vas razumem," je spregovorila koza in se skušala, koliko je mogoče elegantno, postaviti na vse štiri.

Kozinci so imeli ravno tako kratko trdo dlako kot Žaža, ravno tak kozji fiks, koščen hrbet in rebra, privzdignjen rep, samo da so bili manjši od nje. V oči je bodlo predvsem to, da so bili rdeči. Gledali so zeleno. Rogove so imeli razvejane kot grmovje, pikčaste, vseh barv. A bili so tenki, skoraj prozorni, kot če bi bili stekleni. Kopita so imeli mehka, tako da so poskočno in lahkotno odskakovali. Njihovi otročki so bili kot rdeče lesketajoči se kristalčki. Vsi, najmanjši in najstarejši so imeli na rogove obešene drobne rdeče zvončke.

Ko so si Kozinci Žažo ogledali od vseh strani in od spodaj in od zgoraj, je knez Kozinec rekel: "Počutite se kot doma."

"Ali imate hruško, ali imate vrv?" je hitela spraševati Žaža.

"Ne, pri nas ni nobeden privezan, ne rabimo hrušk," so Kozinci odgovarjali vse vprek in vsak v svoj glas, pa še

zvončkljali so zraven, da je odmev odmeval tudi za obzorjem.

“Jaz pa sem rada privezana k hruški. Ne morem se izgubiti, zmeraj vem, kje sem.”

“Ali ste se izgubili na potovanju?”

“Aha, bolj ko sem potovala, bolj sem bila izgubljena. Čisto izgubljeno sem potovala. Celo potovanje je čista izguba. Najbolj se pučutim izgubljeno prav tukaj. Koza sem, priznam, a tukaj se sprašujem, če sploh sem koza. Vi ste čisto drugačni. Zvončki vam rastejo na rogovih, rdeči ste. Govorite glasno in hitro, komaj vas razumem. Mogoče ste pa kože in kozli vi, pa sem jaz čisto nekaj drugega, saj sem drugačna od vas in sem do zdaj mogoče narobe mislila, da sem koza. Ce ste vi iz Kozin, potem ž e morate biti kože.”

Žaža ni in ni šlo v račun.

“Mi smo Kozinci, tako pač je, malo naprej je Kozji Kašelj, Paški Kozjak je za Kozjo Kočno, Kozaršce pa so proti severu, na meji s Kozjesavsko grofijo,” je na kratko razložil knez Kozinec.

“Od kje sem pa potem jaz? Mislila sem, da sem iz Ljubljane?”

“To bi bilo nemogoče. V Ljubljani ne rastejo hruške. Mogoče ste z Barja?”

“Nemogoče, potem bi ne bila koza, bila bi barka. Pa vem, da sem koza, koza vseh koz, kozasta in kozovita! Žaža mi je ime, če še ne veste.”

“Že mogoče, a iz Ljubljane gotovo niste! Tudi barka gotovo niste, saj hodite po suhem. Barke vendar plovejo, barje pa je že od nekdaj izsušeno,” je trdil knez Kozinec.

Žaža je medtem njemu prirasla k srcu, on pa njej.

“Vam je to morda jasno, meni pa ni. V glavi se mi vrti, breztežno se počutim, rada bi bila privezana k hruški!” je jamrala žaža.

Kozinci so ji postregli s poteptano posušeno materino dušico in svežimi prešanimi brinjevimi jagodami. Žaža se je najprej okrepčala, potem pa se je počasi pomirila. Zvončklanje jo je uspavalo in zazdelo se ji je, da sanja, kako spi in sanja.

Ves ta čas pa je tudi hodila, hodila in hodila. Hodila je z zaprtimi očmi,

opotekala se je, vrtelo se ji je v glavi, slišala je blagodejne melodije. Na koncu, ko je bila čisto izgubljena in ni več vedela, ali sanja ali ne, ali sanja, da sanja, ali pa je vse čisto res, je klecnila na trebuh, dala spet vse štiri od sebe in kot žabasto štirikraka zvezda z zadnjimi močmi razprla veke.

“Če se mi je kdaj sanjalo, kozi kozasti, kakršna že sem, potem se mi sanja zdaj, pa če nikoli več, sem pa koza!” je vzkliknila. “Saj to je vendar moja hruška, saj tu je moja vrv! Ne, saj se mi blede, saj to ni mogoče, saj pod mojo hruško, hruško hruškasto vseh hrušk, stoji....” Oči je odpirala in zapirala, kot bi imela namesto vek veščo, ki plahuta s krili. Spet je stala na vseh štirih in malo je manjkalo, da ni z zadnjo trohico moči poskočila. “Saj to je vendar nezaslišano. To je vendar kozel! Pa kako postaven, pa kako kozlovsko prekrasen! še kneza Kozinca bi utegnil zasenčiti!”

Pod hruško je stal kozel, prav tako bel kot žaža, prav tako trdodlak, prav tako koščen, malo višji od nje, z večjim kozjim fiksom in z bolj pokončnim repom. Ozrl se je in v kostanjevo rjave oči so se mu zasvetile.

“Žaža, ste to vi, seveda, sem pa kozel, pa sem le dočakal ta trenutek. Ta hip se zaljubljam v vas, žaža. Vedel sem, da se boste vrnili. Sova Uuuršula mi je vse napovedala, vse povedala in me urekla. Rekla je, da ne bom do smrti čutil nobene bolečine, doletela me bo samo še ljubezen. Čutim, čutim, prav zdaj me je užgala. Užgala me je ljubezen, koza, ali čutite, kako sem vroč!”

“Ta je pa lepa, ga pa špičite, kozel. Saj kar žarite! Bom še mislila, da ste iz Kozin. Tam so kozli rdeči, na lastne oči sem jih srečala, koza pa taka. Uuuršula je imela res prav, res sem se vrnila. Res me kozel čaka pod hruško. Res je vse res! Kako je ta svet nenavadno resničen! In ljubezen je res neke vrste bolezen. Samo da ne boli, dokler traja. In zakaj naj bi je bilo kdaj konec, zakaj neki. Naj se zgodi in naj potem traja! Tako pravijo, sem pa koza. Kaj pa jaz vem! Pa o ljubezni! Ničesar ne vem! Kaj pa jaz vem, kaj je ljubezen. Vi mi povejte, kozel, saj pravite, da vas žge.”

“Žge me, greje me, ogrevam se za vas!”

“Vi se kar ogrevajte, bolj boste topli, bolj

bo tudi meni toplo. že čutim. Tudi jaz že zardevam. Zakaj neki sem šla na pot, če me je pot pripeljala naravnost nazaj! Če bi začela na koncu poti, bi mi ne bilo treba nikamor iti,” je modrovala.

“Kako lep zvonček vam zvončklja okrog roga,” je rekel kozel.

Žaža je še bolj zardela.

“O, ali je mogoče!? V Kozinah sem ga dobila, bi rekla, bi rekla. Nisem si mislila, da sem bila res tam. Le kdo mi ga je dal?” je rekla komaj slišno, a očitno zmedeno in v zadregi.

V mislih se ji je prikazala podoba kneza Kozinca. Skrila si jo je nazaj v srce, tja, kamor ji je že v Kozinah prirasel, medtem ko si jo je tudi on jemal k srcu.

“Potovala sem. Vrnila sem se z zvončkom, s spomini in s skrivnostmi.”

Kozlu se je žaža zdela čisto rahlo preveč nekozasta. Privezal jo je za hruško.

“Koza, ki ima skrivnosti, mi lahko dela težave,” je zameketal v svoj kozji fiks. “Preveč potovanja je lahko tudi preveč, krhkim kozam lahko tudi škoduje,” je rekel naglas.

“Bolje preveč kot premalo. Kakor za koga. A če ne potuješ, ga gotovo ni niti premalo niti preveč, to je pa toliko kot nič in brez nič ni nič,” je odgovorila Žaža.

“Žaža je marsikoga srečala na potovanju, vse lepo in prav, medtem pa je žal tudi pamet srečala njo!” je zavzdihnil kozel. Hrepenel je po kozasti kozi, a bilo je prepozno. Zaljubil se je, še preden jo je dočakal. Zdaj jo je moral hočeš nočeš sprejeti tako, kot je.

Na vrhu hruške je sedela Uuuršula.

“Poročila se bosta, to je enkrat ena. Poročila se bosta na en dva tri.”

Kot je Uuuršula napovedala, tako se je Že naslednji hip tudi zgodilo.

Vse ostalo pa je pravljlična zgodovina. Kdor se z usodo igra, brez usode ostane. Kdor se igra z besedami, z več in več besedami konca. Sova je prepametna, da bi mogla razumeti. Čudno, čudno, brez pomote, tako je. Konec nečesa je mogoče samo začetek nečesa drugega.

Šoja

Šoja sem in šoja ostanem,
drugega imena sploh ne vzamem.
Kljun odprem, še kamen zganem,
s pesmijo srce mu vnamem.
Po poklicu sem intelektualka,
po duši pa vedeževalka.
Pesmi pišem, ki so take,
da zavidajo mi slavne srake.

Rima se beseda vsaka tretja,
kitice vroče so brez gretja.
Kadar rime ne dobim,
prav po šojevsko se razjezim
in verz na koščke razdrobim.

Perje moje je kot slika,
bel kvadrat pa modra pika.
Nobena dama s kaj slovesa,
ni brez klobuka brez peresa
z mojega bolj kot lepega telesa.

Za vsako oh! ganljivo, oh! slovo,
zatakne novo si pero.
Ta misel je štorasto rečena,
a rima se kot enkrat ena,
da očitati mi ni mogoče,
da iz muhe delam slona, ko muha noče.

Naj pesmi tej še nekaj vrst dodam!
Naj z ljubeznijo končam!
Lepota sama ni še nič,
če ne povoha te ne pes ne ptič.
Moj šojec mi tako na dušo piha,
da zemlja na vesoljni niti niha,
vse se trese in grmi,
da svet še ponoči se blešči,
ko on, oh, on pre-on! prebada me z očmi,
od jutra do večera hvalo mi deli.

Oj, šoja sem in šoja ostanem,
pridi bliže, da te kavsnem in objamem!
Ifigenija Simonovič

Črni Sivuh

Črni Sivuh je priden krt,
preluknja in prezračji
vsako njivo in vsak vrt.

Pod zemljo je,
kot da ga ni,
zanj dan ni nič svetlejši
od noči.

Ko se prerine
iz krtine,
kihne, pihne
in zavzdihne:
"Vsa ta luč!
Vse to bleščanje!
Ves ta nered!
Kako čuden
je nad zemljo svet!"
Ifigenija Simonovič

Dišeslava

Dišeslava vsako jutro
v reki Tisoč zmajev plava,
da vonja se znebi.

A ko plava,
cela glava
iz vode ji štrli.
Ko se naplava,
sveže ji telo diši
kot jasmin ob polnoči,
le njena dihurska glava
po dihurjih še smrdi
in dihurska duhovitost
šviga iz dihurskih ji oči.
Ifigenija Simonovič

Koncert zbora Plamen

Nisem edini med starejšimi priseljenci, ki mu veselo zaigra srce in se mu orosijo oči, kadar slišim naše mlade Kanadčane govoriti in peti v lepi zborni slovenščini. Ta prijeten občutek sem imel spet v nedeljo, 28. februarja na popoldanskem koncertu pevskega zbora "Plamen" v Slovenskem centru. Ta ženski pevski zbor je začel pred osmimi leti s štirimi pevkami, tačas pa šteje že petnajst članic, ki imajo za seboj že lepe uspehe doma, v Ontariu, pa tudi na turnejah po drugih kanadskih provincah, v ZDA in Sloveniji. Požrtvovalna dirigentka Marija Ahačič-Pollak je dosegla z njimi v nekaj kratkih letih tisto zaželeno stopnjo pevske kulture, ki jo je radovoljno sprejela v svoje programe tudi kanadska, avstrijska in slovenska televizija.

S svojimi številni nastopi si je "Plamen" pridobil širok krog hvaležnih poslušalcev, in to je bilo opaziti tudi na tem koncertu, saj je bila dvorana lepo zasedena.

Pevski spored je bil zelo posrečeno izbran in je imel dva dela: prvi je obsegal slovenske, drugi pa kanadske in svetovne pesmi. Na sredini vsakega dela je kot gostja samostojno nastopila klavirska virtuosinja in profesorica glasbe z Univerze zahodnega Ontaria, dr. Damjana Bratuž, ki se je pred kratkim vrnila s koncertne in predavateljske turneje po Italiji, Novi Zelandiji in Finski.

Slovenske pesmi, ki nam jih je to popoldne ponudil "Plamen", so bile vse iz našega najbolj priljubljenega domačega repertoarja in so jih pevke zapele z močnim občutkom, kar pomeni, da dobro poznajo njihovo muzikalno in izpovedno vsebino. Tri pesmi so bile umetne (dekle in roža - L. Poljak, Majolčiča - C. Golar, Rož, Podjuna, Zila - P. Kernjak), tri pa narodne. Zadnje so me se posebno razveselile-in verjetno spet ne samo mene!-, saj je dirigentka naštudirala s svojimi pevkami prav tiste naše ljudske pesmi, ki nam jih je pela naša mama, ko smo bili še majhni otroci. To so seveda "Čuk se je oženil", "Čej so tiste st'zice", "Mrzel veter tebe žene". Še vedno so nam ljube kot nepozabno izročilo iz naše mladosti. . . Vse je bilo zelo lepo slišati in uspeh celotnega zbora je znatno povečal tudi lep glas solistke Susan Stajan. Nadvse umestno je bilo, da je napovedovalec John Smrekar razložil vsebino slovenskih pesmi

Dekliški zbor Plamen

v angleščini, ko pa je bilo v dvorani kar precej Kanadčanov drugih narodnosti, ki našega jezika ne razumejo. (te zglede intepretacijske uvode bi lahko uvedli tudi drugi slovenski pevski zbori, ki nastopajo v naši multikulturni javnosti).

V drugem delu pevskega koncerta je bilo opaziti dirigentkino željo, da bi dala svojim pevkam priložnost zapeti repertoar, s katerim se predstavljajo svetovno znani zbori. Uspelo pa ji ni samo to, temveč je z izbranimi zahtevnimi skladbami tudi pokazala pevkam in občinstvu, kaj vse zmore "Plamen" in kakšno lepo bodočnost ima še pred seboj! Tako so nam pevke v potrdilo svojih kvalitetnih glasov in v naše veliko zadovoljstvo lepo zapele eno newfoundlandsko narodno, dve afriški pevski uspešnici, pa še nekaj takih melodij, ki jih pojejo znane svetovne "zvezde": Somewhere Out There, Mr. Sandman, Stand By Me, itd. Nekaj teh pesmi je zapel zbor celo v slovenščini, v odličnem prevodu Marije Ahačič, kar je vredno še posebne pohvale. Vse nastope je publika pozdravila z glasnim aplavzom, le-ta pa je bil namenjen v enaki meri tudi presenetljivo oblikovanim glasovom solistk, to je Tatjani Smrekar, Sabini Sečnik, Janey Bojanc, in Carmen Jevnišek-Minard. Pri zadnji pevski točki (Breaking Up Is Hard) je s klavirsko spremljavo sodelovala dr. Bratuževa.

Nastop klavirske umetnice dr. Damjane Bratuž z dvema skladbama Franza Liszta je povzdignil celotni koncert. Njena virtuozna izvedba "Legende šte. 2: Sv. Frančišek hodi po vodi" in "Sursum Corda" je bila zanosna in od začetka do konca očarljiva. Kljub revnemu klavirju in slabi prostorni akustiki nam je dala občutiti muzikalno lepoto in sporočilno globino obeh klasičnih komadov. Vse nas je navdušila s svojim vrhunskim igranjem.

Uspešne pevke, njihova dirigentka Marija Ahačič-Pollak in gostja, dr. Damjana Bratuž, so dobile v zahvalo za svoj lepi koncert nekaj šopkov rož, mi iz občinstva pa smo odhajali iz dvorane z mislijo, kako lepo je to, da sta naša domača beseda in pesem še vedno v srcih naših mladih ljudi. To pa je navsezadnje tudi ves raison d'être našega tukajšnjega kulturnega prizadevanja ..., mogoče sploh ves smisel našega vztrajanja pri tem, da ostanemo Slovenci.

Svoj zapisek sem začel s priklonom naši lepi materinščini in ga želim tudi tako končati: Še vedno vidim napovedovalca Johna Smrekarja, tega mladega kanadskega Slovenca, njegov gentlemanski slovenski nastop, in slišim njegovo lepo, čisto zborno slovenščino, pred katero se lahko skrrije marsikateri izmed nas starejših slovenskih priseljencev. In ta "fant" se je rodil v Kanadi! Njegovi starši so lahko ponosni nanj. Če bi bil prerok, bi rekel, da ga bomo v bodoče še srečali na mnogih kulturnih odrih.

Ivan Dolenc

* * *

Opomba uredništva: Opravičujemo se dirigentki Mariji Ahačič, vsem njenim pevkam in glasbeni umetnici dr. Damjani Bratuž za to neodpustljivo zamudo z objavo gornjega poročila, ki je bilo napisano in poslano uredništvu takoj po koncertu. Uredniški odbor se bo potrudil, da takih spodrsrljajev v bodoče ne bo več.

Koncert baritonista Matjaža Robavs

V petek 30. julija ob 8. uri se nas je v dvorani cerkve Marije Brezmadežne, navzlic vročinskemu valu, ki je zajel južni Ontario, zbralo čez 250 slovencev. Solo koncert baritonista Matjaža Robavs, ki ga je spremljala odlična Marjeta Adamič na klavirju je bil enkratno doživetje. Mladi pevec Robavs nas je nvdvil z lepoto svojega glasu, ter izredno umetniško interpretacijo večernega programa, ki bi prišel še bolj do izraza v akustični dvorani. Pevec nas je očaral tudi s svojim preprostim in neposrednim nastopom. Matjaž Robavs nam je v prvem delu programa zapel sedem Dvorakovih ciganskih pesmi, ter štiri lpavčeve. Ciganske pesmi je Matjaž pel v češkem jeziku. V drugem delu programa pa smo slišali Adamičevo Molitev. Gerbičevi Pojdem na prejo in uglasbeno Prešernovo pesem Kam, ter Vilharjevo Moja le bo in Lajovičev Mesec v izbi.

Robavsov igralski talent pa je prišel do polne veljave, ko nam je zapel arijo Papagena iz Mozartove opere Čarobna piščal in pa arijo Figara iz opere Figarova svatba istega skladatelja.

Matjaž Robavs je zmagal na številnih domačih in mednarodnih glasbenih tekmovanjih. Hvaležni smo družini Resnik, ki je bila pobudnik in organizator omenjenega koncerta po pokroviteljstvom Slovensko-Kanadskega sveta. Mlademu baritonistu želimo veliko uspehov pri njegovi pevski karieri. Poslušalce sta pred koncertom pozdravili Ema Pogačar-predsednica Slovenskega-Kanadskega sveta in Majda Resnik, ki je imela v rokah organizacijski del gostovanja. Blaž Potočnik je predstavil umetnika in prevzel vodstvo programa.

Tone Kačnik

Skladatelju **Maksu Strmčniku** so za njegov sakralni opus, ki je nastajal v zadnjih štirih letih in bil izveden doma v Sloveniji in v tujini, izročili Kozinovo nagrado za leto 1999. Nagrajenec je eden vodilnih slovenskih skladateljev, ki srž svoje ustvarjalne energije usmerja v nadaljevanje izjemno bogate skladateljske tradicije sakralne kompozicije.

The role of **Slovenska filharmonija** (the Slovenian Philharmonic) typifies the musical image of Ljubljana. From 1701, the Academia Philharmonicorum developed into today's Slovenian Philharmonic, with the orchestra being the carrier of musical life in the country, producing very heterogeneous and progressive musical activity over the last three centuries.

Prestol poezije

Majda Gunžer

V priljubljenem akustičnem ambientu, zgrajenim in dopolnjenim z veliko mero umetniške navdihnjenosti posameznih elementov v notranjosti cerkvice Sv. Grigorija Velikega v Hamiltonu, se je na dan praznovanja dneva Slovenske državnosti 25. junija 1999 nam obiskovalcem in poslušalcem vtisnil v neizbrisen spomin velik kulturni dogodek. Večer literature, govornje besede in glasbe. Ta večer smo se vsi tukaj v Hamiltonu zbrani, lačni in žejni podobnih koncertov in kulturnih prireditev zares lahko šli aristokracije duha v pravem pomenu besede.

Lan (obe sta tudi prevedene v angleščino), ki zahtevata od nas poslušalcev v avditoriju precejšnjo stopnjo zbranosti in sodelovanja, se je prelivala skupaj z ostalimi zvrstmi umetnosti, glasbo in govornje besedo v skupno fluidnost in močno energijo, ki smo ji bili vsi priča. Pesnica je bila na večeru tudi sama navzoča med nami poslušalci. Govornje besedo, poustvarjanje Kušarjeve poezije, sta prevzela v tem nepozabnem večeru z vso svojo umetniško in profesionalno resnostjo ter prefinjenostjo mojstra govornje besede, tako slovenske kot tudi angleške, umetnika in slovenska

Luči -tako bi lahko prevedli Haendlovo arijo-Eternal Source of Light Divine-je bila tudi prava poslastica za poznavalce komorne glasbe in Haendla in rdeča nit tega večera. Zlitje v sozvočnost instrumentalne glasbe in glasu pa ne bi bilo kot najlepše tihožitje slikarskega mojstra, brez medsebojne umetniške povezanosti in dopolnjevanja prijateljev umetnikov in kolegov. Mojstra na trobenti Stanka Arnolda, organista, čembalista in skladatelja Maksa Strmčnika, virtuozna na lutnji Borisa Šinigoja, ter vseh ostalih umetnikov v miniaturni komorni zasedbi, Karla in Martina Žužeka, Jelke Glavnik ter Staneta Demšarja, ki so vsi tudi stalni člani Slovenske Filharmonije. Enakovredne pasaže, motivi s kristalno čistostjo zvoka, kot niz biserov spletenih v ogrlico je v nas poslušalcih vzbujalo izredno lepa in čista občutenja. Ves večer je izzvenel kot simbioza naravnega instrumenta človeškega glasu in ostalih instrumentov. Nepozabno doživetje je bilo za nas poslušalce, ko smo vso to lepoto kulture, pozitivno energijo, ki je bila prisotna v zelo velikem odmerku, vsak na svoj način podoživljali v klopeh cerkvice Sv. Gregorija Velikega.

Tega enkratnega doživetja sta se udeležila tudi slovenski veleposlanik Dr. Božo Cerar in častni konzul g. Jože Slobodnik s soprogama, tajnica urada za slovence v zamejstvu Mihaela Logar in ostale vidne osebnosti iz različnih dejavnosti v slovenski skupnosti. Ljubitelji lepe govornje besede, glasbe in umetnosti nasploh, se za te nepozabne užitke zahvaljujemo Ambasadi Republike Slovenije in Vseslovenskemu kulturnemu komiteju, ki je za organizacijo tega projekta vložilo tudi svoj prispevek in energijo. Še več takih večerov!

Ta projekt, vendar v okrnjeni in skrajšani obliki se je ponovil tudi naslednjega dne, 26. 6. 1999 ob otvoritvi novih konzularnih prostorov v Mississaugi.

Slovenski umetniki v cerkvi sv. Gregorija velikega v Hamiltonu

The Throne of Poetry. Prestol Poezije. S tem naslovom umetniškega večera in umetniškega izražanja, se je predstavilo kar nekaj zelo priznanih slovenskih umetnikov. Kaj več o njih samih ob drugi priložnosti.

Zelo zahteven projekt, ki obsega in zahteva veliko mero umetniške izraznosti, rahločutnosti in umetniške duše v vseh nastopajočih, na vseh štirih umetniških področjih literarnem, opernem oz. pevskem, gledališkem oz. govornem in instrumentalnem.

Poezija slovenske pesnice Mete Kušar, obe pesniški zbirki Madeira, Svila in

gledališka igralca Vladimir Jurc in Alojz Svete, oba člana Slovenskega gledališča v Trstu in Slovenske drame v Mariboru.

V tem izredno svojevrstnem in nadvse izraznem projektu, so vsi nastopajoči prispevali s svojo kvaliteto osebnega in umetniškega izživljanja.

Naša priznana slovenska umetnica, sopranistka Ana Pucar Jerič, nam je s svojim plemenitim, nadvse čistim in našim ušesom všečnim blagodejnim sopranom segla v naše najgloblje kotičke srca, saj se je njeno pevsko izražanje tudi samo porajalo iz njene globine srca, duše. Večni Izvir Nebeške

23. mednarodni grafični bienale v Ljubljani

Letošnje kulturno poletje na likovnem področju v Ljubljani spet v znamenju mednarodnega grafičnega bienala, tokrat že triindvajsetič. Odprli so ga le teden dni po Beneškem bienalu, 19. Junija, in sicer kar na treh mestih, v Cankarjevem domu, v Moderni galeriji in v gradu Tivoli. Razni manjši pregledi pa so še v drugih ljubljanskih razstaviščih.

Prireditev, ki ima torej že dolgoletno tradicijo, predstavlja prerez kakovostne grafične produkcije v svetu. Tokrat so ji nekatere novosti vdihnile svežega duha, kar je posebej pohvalila mednarodna žirija. K sodelovanju so povabili 30 dežel. Vse sodelujejo z izbori, ki so jih pripravili selektorji iz posameznih držav. Izbrana dela naj bi predstavila nov pogled na grafiko, ki je v zadnjem desetletju nekako odrinjena na rob zanimanja strokovne javnosti. Grafika, ki je doživela svoj ponovni razcvet v 60-tih letih, mora namreč v zadnjem desetletju, ko so v ospredju instalacije, iskati nove izrazne in tehnične možnosti. V sloveniji je bilo verjetno prav zaradi te prireditve zanimanje za grafiko večje kot marsikje drugje.

Slovenijo letos na ljubljanskem bienalu zastopajo najnovejše stvaritve, tridimenzionalne črno-bele grafike Lojzeta Logarja. Lahko bi dejali, da gre za nekakšne grafične instalacije, ki so navdušile široki krog obiskovalcev.

Marjana Lipoglavšek

in memoriam

Rev. Karel Ceglar
1912 - 1999

V nedeljo, 13. junija je umrl, ko je bil na zdravniških pregledih v ljubljanski bolnišnici. Bil je najstarejši v družini petih otrok (trije bratje duhovniki in dve sestri) in je vse preživel ter umrl zadnji v 87-tem letu starosti. Je letosnji "biseromasnik" (60 let duhovnik) in na dan papeževga obiska v Sloveniji (19. septembra) bi dopolnil 87 let. Otroško se je veselil in v šali govoril, da bo "za njegov rojstni dan prišel papež v Slovenijo. . ."

Naša župnija mu ostaja velik dolžnik. Njegovo 22-letno bivanje med nami (1975-1997) je povsod pustilo sledove vztrajnega dela. Zaradi njegove vizije in njegovega prizadevanja imamo v Hamiltonu novo

cerkev z zvonikom, župnišče, dom "Villa Slovenia", poseben "kot" na pokopališču "Gates of Heaven" s kapelico, in še kaj.

Občudovali smo njegovo delavnost in vztrajnost: ko si je zadal določeno nalogo, smo vedeli, da jo bo tudi izpeljal. "Ovire so zato, da jih premagamo", je bilo njegovo tiho geslo. Ohranjal je stike z mnogimi Slovenci v Kanadi in Ameriki in z njihovimi darovi pomagal slovenski Cerkvi, zlasti salezijancem pri šolanju bogoslovcev, graditvi klasične gimnazije v Želimljem itd. Še 80-leten je preživel po 15 ur na dan pred računalnikom in pisal, zbiral gradivo o svetniškem škofu misijonarju F. Baragi in drugih slovenskih misijonarjih (glede tega je bil v stiku z mnogimi ameriškimi univerzami in knjižnicami). Zbral in poslal je v Slovenijo celotne zbirke slovenskih revij in časopisov, ki so izhajali v Ameriki (Severni in Južni), zasnoval 15 knjig zbirke "Baragiana", od katerih sta prvi dve izšli v knjižni obliki. V svojem rojstnem kraju-v prostorih stiškega samostana-je uredil Baragov muzej, kamor je rešil nekaj dragocenih izvornih Baragovih dokumentov in predmetov. Veliko je pomagal bratu Ludviku pri pisanju knjig' dejansko mu je g. Karel našel večino gradiva za knjige, katere je potem Ludvik pisal ... To je zgolj nekaj drobcev iz življenja moža, ki pa je bil predvsem duhovnik' mož Duha, molitve, vere in neomajnega optimizma. Hvala Vam, g. Karel in Bog Vam povrni!

Franc Slobodnik

Friderik Baraga (1797-1868) left Slovenia in 1830 and worked among the North American Indians as a missionary up until his death. Baraga devoted himself to studying the language of the natives, producing a dictionary and grammar book of the Ojibwa language in 1837, The English-Ojibway Dictionary (Detroit, 1835) remains a valuable historical document of the extinct language.

*****

The total number of **Slovenian immigrants** who left for America is estimated at somewhere between 250,000 and 350,000. The 1990 US Census counted 124,437 people of Slovenian ancestry, 738 of them holding a doctoral degree.

Dr. Slavoj Žižek is one of the best known Slovenian philosophers, the main author of the Ljubljana School of Theoretical Psychoanalysis, he was chiefly active as a theoretician abroad. He is the author of many books that have been reprinted several times in English and translated into several foreign languages. Dr. Žižek lectures across America, especially in university centres such as Georgetown University, Seattle, Harvard.

Najbolj slaven "kanadski Indijanec" je bil belec

V Quebecu je slavni filmski režiser Richard Attenborough posnel film o Angležu, ki ga je svet poznal do njegove smrti kot Indijanca z imenom "Grey Owl" (Siva sova). Njegovo pravo ime je bilo Archie Belaney. V Kanado se je pripeljal kot mladostnik iz Hastingsa, si izmislil severnoameriško osebno zgodovino in se predstavil kot sin matere iz rodu Apačev in škotskega očeta. Naučil se je govoriti jezik Indijancev iz plemena Ojibway. Postal je svetovno znani pisatelj in predavatelj, propagandist za ohranitev divjine in neoskrunjenega indijanskega življenja. Kot Indijanec "je bil tako zelo prepričljiv, da ga je sama kraljica Mary povabila v svoj двореc, kjer je pripovedoval zgodbe o "svojih" plemenskih bratih in sestrah tudi tedanjima princesama, Elizabeti in Margareti. Po svoji zadnji turneji v devetih kanadskih mestih je l. 1938 umrl blizu kraja Prince Albert v Saskatchewanu. Tisti, ki se ga se spominjajo, pravijo, da je veliko pil. Za seboj je pustil celo vrsto žen in otrok.

Dan po njegovi smrti je Globe and Mail objavil spominski uvodnik v počastitev "najbolj slavnega kanadskega Indijanca". Šele teden dni kasneje sta dva druga časnika razkrinkala Belaneyevo mojstrsko odigrano vlogo. K pisanju knjig ga je pripravila ena njegovih žen, njegova "velika ljubezen" z imenom Anahareo, napol Irokezinja, to pa je storila samo zato, ker ni marala, da bi si on služil kruh kot gozdarski požarni paznik, turistični vodič in traper. Njegove knjige "Zgodbe iz prazne kolibe", "Pustolovščine Seje in njenega bobrovega ljudstva" itn., so v Kanadi še vedno priljubljeno branje. Najboljšo biografijo o njemu je napisal Donald Smith, profesor kanadske zgodovine na univerzi v Calgaryju. Anahareo se je poslovila od svojega nekdanjega moža na svoj način, in sicer s knjigo "Hudič v srnjakovi koži: Moje življenje z Greyem Owlom".

V Attenboroughvem filmu igra Sivo sovo zdajšnji James Bond, Pierce Brosnan.

Ivan Dolenc

Miroslav Cerar

Miroslav Cerar "Defining gymnastics and the culture of sport in Slovenia."

Miroslav Cerar in Denis Majzelj

The name Miroslav Cerar is a national symbol or trademark for Slovenia just as the name Wayne Gretzky is for many Canadians. Enthusiasm for sports and continuing support for world class athletes is on top of the agenda for both countries. The parallel between the two outstanding athletes is excellence and their consistent achievement of excellence in their respective sports. My enthusiasm for sport goes a long way and growing up in Canada in the eighties certainly made watching Wayne Gretzky play hockey a real treat. However, growing up in the Canadian-Slovenian community also brought to my attention the name Miroslav Cerar. Stories about the great gymnast from Ljubljana, Slovenia were always in abundance amongst the sports enthusiasts of the community. I soon realised that his accomplishments were those of the likes of other great Slovenians such as the poet France Prešeren and the great architect Jože Plečnik in their respective disciplines. Miroslav Cerar was the great architect of gymnastics. Although, he never competed under an independent Slovenia his achievements are known and kept close to the hearts of Slovenians around the world. Not only did he bring great pride to Slovenians he also contributed immensely to the popularity of gymnastics as a whole. As a

result of these great achievements, Miroslav Cerar was inducted into the International Gymnastics Hall of Fame in Oklahoma City, Oklahoma, U.S.A on June 5, 1999. This honour is a great contribution to sports in Slovenia and furthermore for her identity on the world stage.

Miroslav Cerar was born on 28. 10. 1939 in Ljubljana, Slovenia. His beginnings were very humble and with a devastated Europe the post-war period was a time for getting back on one's feet and surviving. He certainly climbed that ladder with the utmost perseverance. Alongside his athletics career he also found the time to balance his studies and become an attorney. His education began with primary school, followed by secondary and post secondary education. He initially entered a Physical Education program but was forced stop after an injury, so he then turned to law as his peers convinced him to pursue a career in that area. Along with his studies he trained vigorously at gymnastics. He started gymnastics at the age of ten when his primary school teacher implemented mandatory physical education at school. The teacher noticed a lot of malnutrition in the kids because of the war so he developed a program to make the children stronger. Gymnastics clubs started popping up everywhere and

Miroslav Cerar was not far behind. Competition was fierce as gymnastics became popular and participation increased. There were monthly competitions and advancement or "becoming noticed" was on the minds of all the athletes. At the age of twelve his first big highlight came when he conquered first place at the Ljubljana championships. From over more than one hundred competitors from ages nine to fourteen Miroslav Cerar's illustrious career began with an impressive triumph. For any standards the achievement was immense although it did not stop there. His physique and sheer athletic ability gave the gymnastics world something to really cheer about. Combined with his tenacity and great concentration he went on to dominate competition after competition. He also got married in 1965 to his wife who was also a gymnast. Just as Wayne Gretzky broke record after record in the NHL, Cerar's accomplishments proved to be tremendous in the gymnastics world. His career started in Ljubljana and flourished around the world. From 1957 to 1970 consecutively, he was all round national champion of Yugoslavia. He participated at four world championships, at two pre-tournament Olympic games, at three Olympic games (1960 Rome, 1964 Tokyo, 1968 Mexico), at five European championships and two Mediterranean games not to mention many international tournaments. All in all he attained over 35 medals including a gold medal on the pommel horse and a bronze medal on the horizontal bar at the 1964 Olympic games in Tokyo, Japan. In 1968 at the Olympic Games in Mexico he defended his gold medal on the pommel horse. In 1965 he was awarded the Olympic Order. In 1970, he retired from gymnastics and finished his career on top in his hometown of Ljubljana with a gold medal on the pommel horse at the World Championships. After retiring he devoted most of his time to the law profession although he kept close ties with gymnastics. Consistency was a great characteristic of Miroslav Cerar and always trying to improve in any aspect of life was important to him. His involvement in athletics is evident to this day as he is always trying to contribute to the culture of sport by helping

the youth of Slovenia reach for their stars. Furthermore, in 1991 he became an honorary member of the Olympic Committee of Slovenia (OCS), and president of the planning board for the Olympic Committee of Slovenia. Afterwards, he was elected vice-president of the Slovenian National Olympic Committee. Currently, he is an active member of the Slovenian Olympic academy, the Fair Play Commission as well as the Slovenian Ambassador for Sport, Tolerance and Fair Play. He has a mandate of four years as the representative of the Republic of Slovenia in the European Counsel. Within this role he is also a member of the Executive Committee of the European Fair Play Movement. With an impressive resume he continues to contribute immensely 'to sports culture in Slovenia.

National Sports Museum in Slovenia

The idea of a national sports museum is on the agenda for the Republic of Slovenia. For many countries this is a national symbol and represents a very important part of society. Miroslav Cerar is one of the pioneers who is on a journey to provide this country with a rich sports heritage. The initial drafts for the sports museum are in place. Talks have begun on the exact location although exact dates for beginning the project have not yet been decided. In an interview with Mr. Cerar he mentions "that Slovenia must be proud of its sports heritage and in return show it to the world." The country owes it to its citizens to have a national program that preserves memorable accomplishments and further encourages the development of a respected national sports program.

Denis Frank Majzelj

Spoštovani!

Na žalost vam sporočam, da ne bom obnovila enoletne naročnine vašega Glasila slovenskih Kanadčanov. Sem upokojenka in moja penzija mi ne dopušča tega prestiža. Sem že enkrat odpovedala, pa izgleda, da te odpovedi niste sprejeli.

S spoštovanjem
E.Vercon

Uredništvo odgovarja spoštovani g.Vercon, da naročnine z njo ne bomo prekinili, ker ne bi želeli izgubiti svojih zvestih bralcev. Revijo bo gospa dobivala še naprej, vendar brezplačno. Želimo ji še mnogo prijetnih trenutkov ob prebiranju našega Glasila.

* * *

Spoštovano uredništvo Glasila kanadskih Slovencev!

Sporočam vam, da moja revija prihaja zelo pozno. Zadnja številka je prispela v začetku julija za mesec maj in junij. Mislim, da je malce prepozno, ker so vse prireditve skoraj že minile. Moj predlog je, da bi revija izhajala vsaj neke v sredini teh dveh mesecev. Še enkrat z razumevanjem in prijateljski pozdrav.

Slavko Bohinc, Mississauga, Ont.

* * *

Pozdravljeni!

Danes smo prejeli vaše Glasilo in tudi vaš naslov na internetu. Dodali ga bomo na naše strani Stičišča avstralskih Slovencev v nekaj dneh. Čestitam na urejenih straneh in upam, da boste tako tudi nadaljevali. Sam delam na našem Stičišču in vem, koliko časa zahteva urejevanje in še vedno je kaj narobe. Veste morda še za kakšne slovenske strani v Ameriki? Sam jih iščem, toda brez uspeha.

Lep pozdrav,

Florjan Auser,
Glas Slovenije, Avstralija

Slovenska izseljeniška književnost v Kanadi

Pred kratkim je izšlo v Ljubljani temeljno delo o slovenski izseljeniški književnosti, in sicer v dveh knjigah s skupnim naslovom "SLOVENSKA IZSELJENSKA KNJIŽEVNOST, v njih pa so zaobsežena malone vsa imena pisateljev slovenskih izseljencev z vseh kontinentov. Na ta splošni pregled in njemu pripadajoče osnovne študije naših besednih ustvarjalcev po svetu smo že dolgo čakali, zato je pričakovati, da bo imela ta izdaja tudi med nami v Kanadi precejšen odmev. Druga knjiga se celo ukvarja izključno z imeni slovenskih Kanadčanov. Ta del je uredila Janja Žitnik s sodelovanjem Helge Glušič, vsebinski del pa sta napisala prof. Mirko Jurak in prof. Helga Glušič, oba člana ljubljanske filozofske fakultete in odlična poznavalca naše literature v diaspori - o prvemu je celo znano, da se že lep čas ukvarja skoraj izključno samo s preučevanjem kanadske (in avstralske) književnosti. Kot dodatni sodelavci oz. uredniki snovi z določenimi področji so imenovani še Janez Stanonik, Jerneja Petrič in Mihael Kuzmič. Ker vemo, da tudi bralce "Glasila" zanima, kdo vse pesnikuje in piše prozo v njihovi slovenski soseščini v Ontariu ali Quebecu (in še kje drugje med Torontom in Vancouverom), bomo o tem knjižnem darilu iz Slovenije podrobneje poročali v prihodnjih številkah.

Zaenkrat naj zadostuje naš prvi dober vtis, ki smo ga dobili iz prebranih strani, ta pa je povezan z ugotovitvijo, da so v kanadškem delu omenjena imena vseh Slovencev in Slovencev, ki so kdajkoli napisali tudi samo eno lepo doživeto pesem ali samo eno nepozabno zgodbo iz svojih kanadskih let. Tudi njim, tem povečini malo znanim, priložnostnim besednim ustvarjalcem, ki pomagajo krepiti zvestobo do naše lepe materinščine med nami, veljajo v tej knjigi zbrana priznanja (in ocene) slovenskih literarnih zgodovinarjev! Z željo, da bi vse te naše rojakinje in rojake obvestili o njihovi prisotnosti v tej zgodovinski "kanadski" literarni kroniki iz Ljubljane, bomo objavili v prihodnji številki imenski seznam prav vseh, ki so v tej knjigi tako ali drugače omenjeni. Do takrat pa naj zadostuje krajši odlomek iz uvodne besede.

IZ "UVODA"

"Slovensko književno ustvarjanje v Kanadi doslej še ni bilo deležno temeljitega stro-

kovnega ali znanstvenega pretresa in na voljo se ni nekega temeljnega dela, ki bi nam omogočalo osnovno orientacijo v tej problematiki. Prav tako še ni na voljo monografskih studij o posameznih avtorjih ali literarnih žanrih, kot je naprimer pri slovenski književnosti v ZDA. Razen tega je večina predstavljenih piscev se v polnem ustvarjalnem zagonu in zato lahko pričakujemo, da bodo med njimi napisali se vrsto pomembnih del, ki bodo narekovala prevrednotenje njihovih dosedanjih dosežkov. Prav zaradi zgoraj navedenih razlogov je izziv za pisca še toliko večji, zlasti še, ker so nekateri slovenski izseljeniški pisci v Kanadi že dokazali, da sodijo njihova književna dela v sam vrh mode-rnega slovenskega leposlovja..."

"Naši rojaki so v Kanadi objavili v zadnjih desetletjih tudi veliko proznih leposlovnih del, zlasti črtic in kratkih zgodb. Podobno kot se dogaja v poeziji je tudi pri prozih delih mogoče zaslediti spremembo, namreč, da je več del tiskanih tudi ali že samo v angleščini. Med prozaisti izstopajo s številčnostjo svojih del in s sorazmerno visoko umetniško ravnijo naslednji avtorji. Ludve A. Potokar, Ted Kramolc, Ivan Dolenc, Cvetka Kocjančič in Irma Ožbalt, ki spadajo v sam vrh slovesnokanadskega leposlovja. V drugi skupini so Janez Kopač, Franc Sodja, Tone Zagorc, Rudolf Čujes, Mirko Rak, Franc Grmek, Dore Sluga, Franc Skumavec, Anthony Ambrožič, Stanislav Pleško, Danica Dolenc st. itn. Opozoriti moram, da so imena avtorjev navedena naključno in da vrstni red omembe ni hkrati tudi vrednostni položaj avtorja..."

I. D.

Enciklopedija kanadskih ljudstev

Pri založbi University of Toronto Press je končno marca 1999 izšla **Enciklopedija kanadskih ljudstev** (Encyclopedia of Canada's Peoples), ki je bila v pripravi polnih deset let. Pri pisanju te enciklopedije je sodelovalo preko tristo znanstvenikov in raziskovalcev iz celotne Kanade in od drugod, uredil pa jo je prof. Paul Robert Magocsi.

Knjiga na svojih 1380 straneh prvič skupno dokumentira način priseljevanja in nase-ljevanja 119 etničnih skupin in podskupin v

Kanadi, ki predstavljajo kanadski multi-etnični mozaik. Knjiga je doslej najboljšo delo na tem področju in ji ni primere v zgodovini kanadske publicistike. Enciklopedija je jasen, obširen in lahko razumljiv vodič, ki nas seznanja z zgodovino, dediščino, posebnostmi in skupnimi karakteristikami narodnostnih skupin, ki živijo, ali so kdaj živele v Kanadi.

Zapisi o posameznih etničnih skupinah so pisani po enotnem formatu, ki obsega izvor etnične skupine, postopek priseljevanja, prihod v Kanado in naselitev, ekonomsko in družabno življenje, družinski in sorodniški vzorci, jezik in kultura, vzgoja, vera, politika in odnosi znotraj skupine ter dinamika obstoja posameznih skupin. Poleg tega Enciklopedija obsega tudi nekaj esejev, ki nam dajejo boljši vpogled v kompleksne probleme povezane z imigracijo, asimilacijo, multikulturizmom ter kanadsko kulturo in identiteto.

Sestavek o kanadskih Slovencih je za to Enciklopedijo napisala Cvetka Kocjančič. Cena Enciklopedije je 345 dolarjev, vključno s takso.

Cvetka Kocjančič

Veleposlaništvo Republike Slovenije

150 Metcalfe Street, Suite 2101
Ottawa, Ontario, Canada K2P1P1
Tel: (613) 565-5781 Fax: (613)565-5783

Uradne ure za konzularne zadeve:
od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00
in od 14.00 do 16.00 ure.

Informacije po telefonu:
ob delavnikih med 8.00 in 12.00
ter med 13.00 in 16.00 uro.
Konzularne ure v Toronto:
vsako prvo in tretjo delovno sredo v mesecu
od 13.00 do 19.00

v prostorih Informacijskega centra na 770
Browns Line, po otvoritvi pisarne častnega
konzula pa na 4300 Village Centre Court,
Mississauga.

Konzulat Republike Slovenije

Častni konzul Jože Slobodnik
4300 Village Centre Court,
Main Floor, Mississauga, ON, L4Z 1S2
Tel: (905) 804-9310 Fax: (905) 804-9313

Vtisi o seminarju izseljenskih arhivarjev

Ko sem letos poleti prisostvovala na seminarju izseljenskih arhivarjev, ki sta ga organizirala Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Arhiv Republike Slovenije, sem se znašla v družbi izkušenih kulturnih delavcev, zavednih rodoljubov, navdušenih pevcev in predvsem enkratnih ljudi.

Seminar naj bi soočil osemnajst udeležencev iz Kanade, ZDA, Avstralije in Argentine s potrebo po bolj temeljitem arhivskem delu pri slovenskih društvih v teh deželah ter prebudil zavest za ta gotovo najbolj zanemaren del društvene dejavnosti. S čisto praktične plati pa nam je bilo prikazano, kako delati "na terenu", zbirati, razvrščati in urejati gradivo, ki bo enkrat pričalo o našem obstanku.

Poleg odlično organiziranega strokovnega dela seminarja, ki je potekal v Ljubljani, Ptujju in Kopru, smo bili deležni še izleta po Sloveniji, ki nam je razkril njene lepote od Pirana vse do Bleda in nas učil o pomembnosti krajev, ki smo jih obiskali.

V Ljubljani smo imeli dnevna predavanja najprej v Arhivu RS, ki hrani gradivo, ki spada v pristojnost države, med drugim tudi arhivsko gradivo izseljenskih društev. Ogledali smo si Gruberjevo palačo in se seznanili z metodami restavriranja in mikrofilmanja arhivskega gradiva. Na predavanju na Inštitutu za Slovensko izseljenstvo pri ZRC Slovenske akademije znanosti in umetnosti so nam poudarili, kako pomembno je, da še živčimo beležimo podatke o svojem delovanju in obstanku, ker "če mi za to ne poskrbimo, ne stori tega nihče" (Edbin Kristan, 1937). V Zgodovinskem arhivu Ljubljana smo se seznanili bolj podrobno z urejanjem in shranjevanjem društvenega dokumentarnega gradiva, v Muzeju novejšje zgodovine pa smo si ogledali razstavo Slovenci v 20. stoletju. V Državnem zboru Republike Slovenije nas je sprejel mag. Marjan Šifrer, predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, po ogledu stavbe pa smo se seznanili tudi z delovanjem arhiva Državnega zbora.

Naslednji dan nas je avtobus povedel na Ptuj, kjer smo si ogledali tamkajšnji Zgodovinski arhiv in Arhivsko vinsko klet, na Ptujskem gradu smo si ogledali nadvse zanimiv muzej, potem pa smo se povzpeli še na Ptujsko goro in si ogledali znamenito gotsko cerkev. Gostoljubnost Ptujčanov je

bila enkratna, saj smo se ob pokušanju sladke kapljice kar nalezli njihove vesele narave in se počutili kot doma.

Naslednji dan so nam v Nadškofijskem arhivu predstavili matične knjige, ki služijo danes kot vir za proučevanje naših prednikov. V Narodni in univerzitetni knjižnici, tem največjim Plečnikovem biseru v Ljubljani, pa smo se seznanili z zapuščinami nekaterih pomembnih slovenskih kulturnih in znanstvenih delavcev. Sledil je ogled Slovenske kinoteke, kjer se mi je najbolj vtisnil v spomin film o bizoviških pericah.

Konec tedna je bil posvečen obisku naše slovenske obale in ogledu Pokrajinskega arhiva Koper. Mag. Milica Trebše-Štolfa nam je predavala o zbiranju, urejanju in shranjevanju društvenega arhivskega gradiva z bolj praktičnega vidika, saj je po desetletnem zbiranju arhivskega gradiva po Kanadi dokaj dobro seznanjena z razmerami, s katerimi se soočamo izseljenski društveni delavci.

Vožnja z ladjo Laho po Piranskem zalivu, ogled Pirana, drugi dan pa ogled Postojnske jame, rudnika živega srebra in gradu Gewerkeneg v Idriji, bežen ogled Škofje Loke ter večerni sprehod po Bledu, ogled Blejskega gradu in znamenitega Blejskega otoka - vse to mi je ostalo v spominu kot prelepa podoba Slovenije, ozaljšana s slovensko pesmijo. Na poti proti Ptujju smo namreč v avtobusu prvič zapeli, potem pa petja kar ni bilo konec vse do slovesa na Bledu. Peli smo kjerkoli: v cerkvah, v podzemskih jamah, v čolnu, ko smo se peljali na Blejski otok.

S petjem je prišlo tudi do navezovanja prijateljskih vezi z ljudmi, ki z vso dušo delajo za blagor svojih društev. Pobljše smo drug od drugega zvedeli, kako delujejo društva drugega po svetu. Tako sem čutila zagnanost avstralskih Slovencev, tihi ponos Argentine ter neomajno zavednost Amerikancev.

Kanado so poleg mene zastopali še štirje udeleženci: Margaret Novak iz Montreala, Frank Majzelj iz Hamiltona, Cvetka Kocjančič iz Toronta in Branko Maligec iz Winnipeg. Čeprav nas ločujejo velike razdalje, smo si obljubili, da se vsaj malo povežemo in si v bodoče pomagamo pri naših arhivskih prizadevanjih.

Lahko rečem, da sem bila nadvse navdušena nad potekom in vodstvom seminarja.

Od predavanj, ogledov arhivov, pa do izvrstno vodenih izletov po Sloveniji, vse je napravilo name globok vtis in počutila sem se, da je naše izseljensko društveno delo v domovini priznано in spoštovano.

V svojem imenu in v imenu kanadskih udeležencev bi se rada zahvalila Uradu Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in posvetu, še posebej ge. Mihaeli Logar, ki je uvidela potrebo po organizaciji tega seminarja, Arhivu Republike Slovenije za organizacijo storkovnega dela seminarja, arhivom, ki smo jih obiskali in kjer smo bili povsod lepo sprejeti, pa seveda gdč. Vesni Gornik, uslužbenki Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bila z nami ves čas seminarja in je skrbela, da je vse potekalo v najlepšem redu. Zahvala velja tudi gospodu Božu Cerarju, veleposlaniku RS v Ottawi.

Kaj sem odnesla s seminarja? Predvsem spoznanje, kako pomembno je, da se zbirajo in ohranjajo društveni dokumenti, ki "zapisujejo" zgodovino društva. Ti dokumenti - listine, zapisniki, dopisi, fotografije, časopisni izrezki - vsi pričajo o tem, da smo Slovenci enkrat tu obstojali. Tako, kot je za nas zanimivo, da so naši predniki pred sto leti in več nekje delovali in ustvarjali, bo tudi za naše potomce pomembno, da so ohranjeni dokazi, da je naše društvo enkrat tukaj bilo, da smo se zbirali ob takih in takih priložnostih, da smo se udeleževali na tem in tem področju. Danes se nam zdi morda ne vredno izgubljeni časa za podrobno delo, vendar, kako naj drugače pustimo sled za seboj - nihče ne ostane, da bo o nas pričal!

Arhivsko delo pa je pomembno tudi zaradi širše družbe, v kateri živimo. S svojim delovanjem vplivamo namreč tudi na življenje v naši novi domovini, smo del tudi te kulturne dediščine in puščamo tudi tu svoj pečat.

Pri nekaterih društvih v Kanadi je arhivsko delo že v teku, pri drugih pa bo treba začeti tako rekoč orati ledino. Seminar je dosegel svoj namen, če se bomo od sedaj naprej mi, ki smo se udeležili seminarja, kakor tudi drugi člani naših društev, zavedali svoje naloge, ki je dokaj jasna: zbrati in ohraniti čim prej čim več arhivskega gradiva, ker je le-to trajnega pomena za zgodovino, znanost in kulturo Slovencev po svetu.

Silva Plut

"Ko gre duša na kose, je ne sestaviš več!"

Ugledni slovenski zdravnik in psihiater, prof. dr. Janko Kostnapfel pravi, da je vojna najhujša duševna bolezen. . . Vojna in vsa grozodejstva, povezana z njo, se naselijo v srca in glave ljudi in jih ne zapuste niti tedaj, ko je že dolgo mir. Hujša od ruševin je ljudomrznost, posledice vojne so grozljive, travme pa imajo poraženci in zmagovalci. Kot psihiater, je v dolgih desetletjih srečal na deset in deset tisoče zgodb duševnih bolnikov in pacientov z duševnimi motnjami in stiskami, med njimi tudi veliko takih, ki so imele korenine v vojni. Zato lahko trdi, da te stiske in motnje zgovorno dokazujejo, kako hudo in težko je med vojno in večkrat morda še hujše v povojnem času, še zlasti neposredno po končani vojni, ko so maščevalno nagoni in strasti človeka najbolj izraženi. "Profesor Kostnapfel tudi pravi, "Vojna je najhujša duševna bolezen. "Ko se je zdvijala nad Bosno, je dejal. "Če bi me kdo vprašal, kaj je shizofrenija, bi mu pokazal nesrečno Bosno, natanko tisto, kar se je tam dogajalo. To je shizofrenija!"

Tu je še nekaj njegovih strokovnih analiz zgoraj opisane bolezni.

TRAVME IZ VOJNEGA ČASA

"O tem, da so posledice vojne hujše in bolj grozljive, kot se zdi na prvi pogled, ni nobenega dvoma. Popolnoma jasno je, da so, in to pri vseh, tako pri napadalcih kot pri braniteljih, zmagovalcih in poražencih, tako pri civilnih kot pri vojaki, tako pri odraslih kot pri otrocih. Nekateri, tudi naši kolegi, pravijo, da bodo otroci, ki so med vojno preživeli hude travme, bombardiranja, napade, morda celo najbolj okrutne prizore in izživljanja, to pozabili. Moje izkušnje so drugačne. Formalno bodo morda to res pozabili, tako da se njihova zavest - kot pravimo - teh dogodkov ne bo več spominjala, toda hudi dražljaji, ki so jih sprejeli in bili, kot pravimo, cepljeni nanje, bodo prešli v podzavest. Naj povem še skrajno preprosto, res ne gre računati na to, da ne bodo v podzavesti in telesu delali nereda. Zaradi tega sem v

ordinaciji videval paciente in pacientke, ki so se prvič oglasili pri meni trideset, štirideset let po tistem, ko so v otroštvu doživeli hude vojne travme. Dolga leta so jih prikrivali, ker so delali, bili zaposleni in sploh bolj angažirani, potem, pa so dogodki nenadoma z vso silo pridrli na dan in povsem jasno je bilo, da gre za posledice teh travm iz vojnega časa."

KORENINE, STARE DESETLETJA

"Povedal bom primer, ki ga imam v živem spominu. Gre za pacientko iz Goriških Brd, ki je bila stara sedem let, ko so v vas pridrli Nemci in z drugimi talci vred ustrelili tudi njeno mamo ... Pozneje je naredila šolo, postala knjigovodkinja in svoje življenje nekako držala v rokah. Cele dneve je delala v službi, ni se poročila, ni ustvarila družine, nič, po desetletjih pa so otroške travme pridrle na dan nočne more, nespečnost, pritiski pri srcu in druge težave, ki jih nobena telesna in laboratorijska preiskava ni mogla dokazati. Zdravnik jo je napotil k prishiatru. Jasno mi je bilo, za kaj gre."

ZAPIS V MOŽGANIH

"Takih posledic vojne je bilo še in še, tudi iz te, iz balkanske vojne, ki se še ni umirila. V Novigradu, kamor grem včasih, sem v domu upokojencev srečal sestriico, eno staro sedem, drugo pet let. Vprašal sem ju kaj pa vidve delata tu. Odgovorili sta mi. Bežali smo, veš, pregnali so nas, pri nas je vojna, pri nas koljejo. To njuno doživetje je bilo v njih, njihuni možgani so to sprejeli. Čez dve, tri leta bosta morda pozabili, toda to je enigram, tajna sled, ki se je prilepila na možganovino kot na magnetne krogce pri računalniku. Če bosta pozabili ali ne, v možganih jima bo ostal zapis, tako kot v računalniku, če potegnemo na dan ali ne-notri je. Tudi v človeku. Grozljivi prizori, ki jih doživljajo otroci, ostanejo. Niso nič vidnega, a nekaj ostane, v tem primeru nekaj shrljivega. Kar je bilo doživeto, je telo sprejelo in je bilo engramirano. Če je engram težak, ruši osebnost, naj bo na tak ali drugačen način. Bombardiranje, vojna, strah, to je

engramirano v nas. Tudi hrup (letal), ki smo ga (nedavno) poslušali nad sabo, ni ptičje petje, to ni tako, kot če se oglašajo kos, ta dražljaj je grozovit."

TRAVME PODIRAJO OSEBNOST

"Lahko bi še in še govoril o strokovnih klasifikacijah teh posledic, o lažjih in težjih, o tistih, ki jih človek nekaj časa uspeva preboleti, in drugih, ki so tako hude, da porušijo njegovo osebnost in so neozdravljive. Med takimi travmami so lahko tudi policijske torture, ki se pojavljajo na različnih koncih sveta ob različnih priložnostih, ali pa zapori, posilstva, taborišča in tako dalje. Te travme, ki so tako hude, da podrejo človekovo osebnost, pozneje, ko je že vse mimo, povzročijo, da se človek izolira, umakne iz družbe, svet okoli sebe občuti kot sovražen in tuj, boji se poleg tega, da ga mučijo nočne more, nespečnost, hudi spomini in tako dalje. Ko ima človek, ki je v svojem bistvu družbeno bitje - kot pravi Adler, ima das Gemeinschaftsgefuehl - porušen občutek za družbo, je to najhujša posledica teh travm. Tu ni desne in ne leve, govorim kot psihiater, zdravnik, temveč so to strahotne, grozljive posledice vojne, čeprav niso vidne na prvi pogled. Zato tudi pravim, da je vojna najhujša duševna bolezen človeka ali človeštva. Ali pa najhujši zločin. Lahko govorimo sicer o vojnih zločinih in vojnih zločincih, ti tudi so, ampak pred vojnimi zločini posameznikov je bila vojna. Tu je začetek. Vojna kot destrukcija človeštva, kot duševna bolezen, ki je izzvala nekatere k temu posebej nagnjene posameznike, da so počeli vojne zločine."

Prof. dr. Kostnapfel resno svari". . . Mostove, hiše, tovarne, kaj vem kaj vse še da s sodobno tehniko v nekaj letih spraviti skupaj, medtem ko duše ne tako hitro. Včasih pa sploh ne."

(Za bralce "Glasila" priredil I. D. -po zapisu Marjane Vončina)

humor

Tri matere so se hvalile s sinovi.

Prva "Moj sin je inženir, direktor podjetja."

Druga "Moj sin je profesor na univerzi."

Tretja "Jaz imam tri sinove. Prvi je

ravnatelj, drugi skladatelj in tretji filozof."

Prvi dve jo prosita, naj točneje razloži, kaj kateri dela. Žena reče "Ravnatelj s kravami in brano po njivi ravna brazde. Skladatelj v gozdu sklada klafrska polena. Filozof pa v tovarni fila zofe."

Kako veš, da je bila za računalnikom blondinka?

Po edigsu (correction fluid) na monitorju...

Kako pa veš, da se ji je pridružila kolegica?

S kulico je pisala preko ediksa.....Tretja

pa je poškodovala monitor, ker je hotela obrniti stran.

Sodnik vpraša "Ali mi lahko dokažete, da niste ukradli kokoši? Ali imate priče?"

"Oprostite, gospod sodnik, s tem pa vam ne morem postreči. Kadar grem krast, ne jemljem prič s seboj."

Žena obišče moža v zaporu.

"Kako pa kaj shajate?" se pozanima ves potrt.

"Zaenkrat še kar dobro," ga tolaži žena.

"Naslednja tri leta bomo živeli od nagrade, ki je bila razpisana za tvojo aretacijo."

Šolarka vpraša v šoli učiteljico

"Gospa učiteljica, ali je Bog bolan?"

"Kako ti je pa to šinilo v glavo?"

Mama je brala v časopisu, da je ljubi Bog doktorja Zdraviča k sebi poklical."

"Kot lev sem planil v šefovo pisarno, udaril s pestjo po mizi in zahteval povišanje plače," se hvali mož pred svojo ženo.

"No, končno! Kaj pa je rekel?"

"To je bila neke vrste generalka. Šefa ni bilo v pisarni."

"Vi ste zadnji, ki bo dobil bencin še po stari ceni!"

"No, potem mi ga pa dajte kar poln rezervoar. Kakšna pa bo nova cena?"

"Za deset centov pri litru bo cenejši," reče črpalkar, ko natoči do roba.

Hotelski vratar nese kovčke k avtomobilu gosta, ta pa mu nato ne da napitnine...

"Če med potjo slučajno ne boste našli svoje denarnice, vas moram na nekaj opozoriti," mu reče vratar.

"Na kaj pa?"

"Da je pred hotelom zagotovo niste vzeli iz žepa!"

obvestila

TV Slovenija nam je obljubila, da nam bo poslala kasete svojih oddaj o Slovencih v Kanadi, to pa bo prišlo prav našim članom, ki tega ne vidijo na medmrežju.

Urednik oddaje "Slovenci po svetu"

Marjan Šrimpf je svojo obljubo zdaj izpolnil in VSKO je dobil video kaseto z njegovimi prvimi oddajami. Društva, organizacije in ustanove, ki bi želele ta spored pokazati svojim članom, naj se obrnejo na upravni odbor VSKO. Naše skupnosti izven Ontaria bodo imele s tem samo malenkostne stroške s povratno poštino (Manitoba, Alberta, BC). Oglejte si televizijska srečanja z našimi rojaki.

Vaše pripombe in ocene teh TV sporedov bodo dobrodošle v našem Glasilu.

***

G. Vladimir Urbanc iz Montreala nam je poslal brezplačno celovečerni slovenski film Idealist po zgodbi Ivana Cankarja. To je bil prvi slovenski film, ki so ga predvajali ob veliki udeležbi Slovencev v Montrealu. Izkupiček od prodaje vstopnic pa so poslali v dobro ljubljanske klinike, na Onkološki inštitut. Tudi ta film je zdaj na razpolago našim društvom po vsej Kanadi. Izposodite si ga pri upravnem odboru VSKO.

***

Belokranjski klub iz Toronta vas obvešča, da bo organiziral srečanje doma v Sloveniji pod naslovom "Domov in Belo Krajino leta 2000". To srečanje bo v poletnih mesecih, po vsej verjetno v mesecu juliju. Več podrobnosti o potovanju in srečanju že v naslednjih

številkah, kjer bodo tudi prijavnice za to veliko srečanje rojakov s celega sveta. Rezervirajte si čas za dopust v naslednjem letu!

Ivan Plut, predsednik VSKO

Najnovejše

Pisatelj **Drago Jančar** je sredi meseca julija postal dobitnik letošnje slovenske literarne nagrade za najboljši roman leta. Njegov najnovejši roman nosi naslov "Zvenenje v glavi", nagrada pa se imenuje 'kresnik' in prinaša nagrajencu milijon tolarjev.

***

Pisatelj **Alojz Rebula** iz Trsta je dobitnik prve nagrade celjske Mohorjeve družbe za roman ob 10-letnici "slovenske pomladi" oziroma ob 10. obletnici slovenske državne osamosvojitve. Rebulovo besedilo ROKOPIS ZA ZAHVALNO NEDELJO (z delovnim naslovom Potopljeni zvon) je prvo-osebna pripoved glavnega junaka o svoji človeški in duhovniški poti. Pisec v širokem zamahu kritično obravnava slovenski politično, še bolj pa duhovno zgodovino 20 stoletja, posebno obdobje po drugi svetovni vojni in v letih državne osamosvojitve. Roman ni politični roman v ožjem pomenu besede, gre za roman človeške usode in za himno slovenski pokrajini. Ljubljanski Književni listi pišejo, da takih hvalnic slovenskih krajev nismo brali že od Cankarjevega Kurenta oziroma Nebes po Triglavom. Rebulovo delo bo Mohorjava izdala v začetku leta 2000.

HHRANILNICA IN POSOJILNICA SLOVENIA PARISHES CREDIT UNION

725 Brown's Line, Toronto, ON M8W 3V7

Tel. (416) 255-1742

618 Manning Ave., Toronto, ON M6G 2V9

Tel. (416) 531-8475

Delawana Dr., Hamilton

Tel. (905) 578-7511

Vse bančne usluge nudimo po najugodnejših pogojih.
Brezplačne potovalne čeke in mednarodna denarna nakazila.

Zobni zdravnik

Dr. A. P. Kačnik

Rosedale Medical Centre, 600
Sherbourne St., Suite 401
(Bloor-Sherbourne subway)
Toronto, ON, M4X 1W4

Tel: 416.922.1161

P. I. CONSTRUCTION

Ivan Pezdirec

General Renovation
Commercial and Residential
Lating Drywall
Acosting Ceiling Tiles

Pager: (416)600-2909
Fax: (905) 625-2990

1139 Talka Cr. Mississauga ON, L5C 1B1

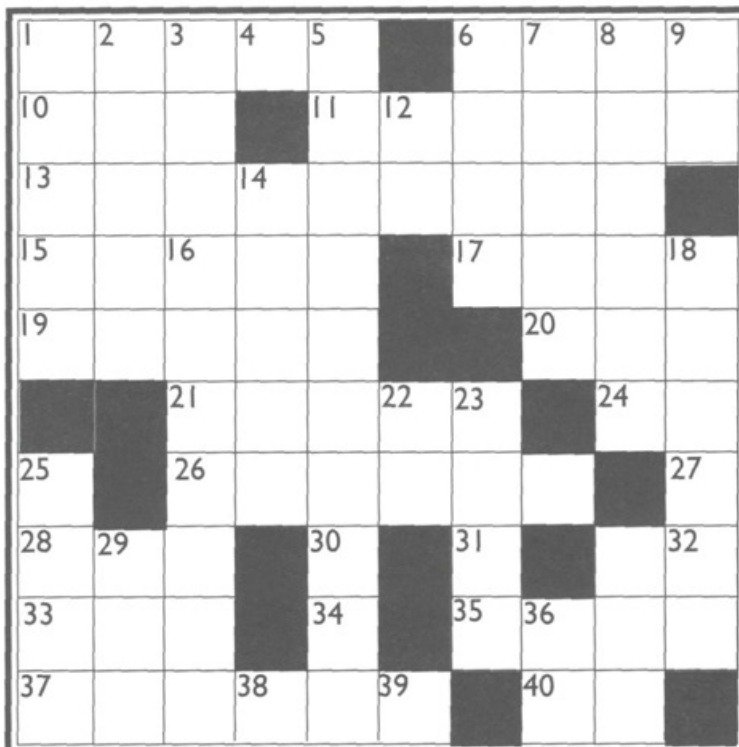
ROCK GARDEN CAFÉ

Owner: BORIS MOZETIC

760 Brant Street
Burlington, Ont.
905 / 632-8465

križanka • crosswords

Sestavila Martina Cerar

Rešitev križanke bo objavljena v prihodnji številki Glasila.

Vodoravno:

1. Nebesno telo, okoli katerega krožijo nebesna telesa.
6. Pritok Save pri Medvodah.
10. Rjavkasta prevleka na železu, ki nastane predvsem zaradi delovanja vlage in zraka.
11. Kdor vlada.
13. Krajša oblika imena Edvard.
14. Katoliški taborniki.
15. Luknjičast okrasni izdelek iz sukanca.
17. Verdijeva opera.
19. Četrty mesec v letu.
20. Prinašalec novice ali sporočila.
21. Ozvezdje v predelu ekvatorja; grški bajeslovni velikan.
24. Znak za kemijski element Renij.
25. Znak za kemijski element Kalij.
26. V plinasto stanje spremenjena tekočina pri vrelišču; topel zrak, poln vodnih hlapov.
27. Petnajsta črka slovenske abecede.
28. Naravno gibanje ptičev.
30. Merska enota za težo.
31. Avtomobilska oznaka Avstrije.
32. Angleški izraz za strinjanje.
33. Angleška kratica za mednarodno organizacijo dela.
34. Zadnji samoglasnik slovenske abecede.
35. Naravna tekočina brez barve, vonja in okusa.
37. Priimek nekdanj znanega pevca: Enrico.
40. Kazalni zaimek.

Navpično:

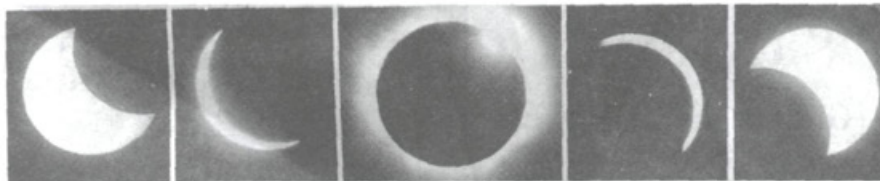
1. Neznansko veselje
2. Starogrški mitološki junak; sin tebankega kralja.
3. Krajevni prislov.
4. Tretja črka slovenske abecede.
5. Veliko avstralsko drevo, ki daje gumi in eterična olja.
6. Slovenska reka.
7. Kar se prenese s tiskarsko tehniko na papir ali na tkanino.
8. Jezdec v angleščini.
9. Ploščinska mera, 100 kvadratnih metrov.
12. Krajši izraz za Los Angeles.
14. Otroško vozilo, ki se poganja z eno nogo.
16. Območje obstoja in gibanja teles; abstrakten, lahko matematičen pojem
18. Slovansko žensko ime; izbranka kralja Matjaža.
20. Prva črka imena slovenskega pesnika Kosovela.
22. Angleška kratica, ki pomeni "ob prihodu"
23. Skupek človekovih lastnosti, iz katerih izhaja človekovo ravnanje.
25. Poziv; glasno izgovorjeno ime nekoga.
29. Žensko ime.
32. Pesem hvalnica.
36. Šestnajsta in enainvajseta črka slovenske abecede.
38. Krajši severno-ameriški izraz za univerzo.
39. Okrogla ;rka.

Rešitev prejšnje križanke:

OČALA, AZIL, BALON, MAMA, ARABIJA, OG, L, DIM, T, VU, AMI, AVE, IN, ON, CARINA, PZ, NIZ, VA, IAN, JAKA, T, KIA, ALENKA, AK, H, IRAN

zanimivosti

zadnji popoln sončni mrk
v tem tisočletju navdušil opazovalce
v Kanadi, Sloveniji in drugje

Kljub oblačnemu vremenu je bilo mogoče videti Sončev mrk na dan 11. avgusta bolj ali manj dobro na polovici zemeljske oble, od vzhodnih obal Kanade vse to Bengalskega zaliva. Prebivalci v provinci Newfoundland so presrečni ugotovili, da je bil njihov otok eden najprimernejših krajev za opazovanje tega veličastnega naravnega dogodka, saj je zanje trajala ta nebesna predstava skoraj dve polni jutranji uri (od 6, 05 do 8, 00). V St. Johnsu so na Signalnem griču navdušenci z zaščitnimi očali celo doživeli trenutek, ko je Luna na svoji krožni poti zakrila 93 % Sončeve Površine. Še lepši razgled se je ponudil delavcem Hiberni, na plavajočih petrolejskih črpalkah, ki se jim je izgubilo izpred oči kar 94% Sončeve krogle. Nekaj podobnega je veljalo še za Novo Škotsko. Povsod po kanadski vzhodni obali pa sta nenadna tema in nagli padec zračne temperature povsem zbegala galebe, da so na lepem utihnili in se začeli oglašati šele potem, ko je Sonce znova posijalo. V južnem Ontariu ni bilo kaj dosti videti, ker je bilo oblačno, v Torontu je bil mrk samo 16-odstoten, za Montrealčane pa z tričetrtinski. Osrednja črta Sončevega mrka se je pač premikala 175 km južno od Novoodkrite zemlje čez morje proti vzhodu, in to s hitrostjo 2.200 km na uro.

Ko je Sončev mrk prepotoval severni Atlantik, je ob 12.11 (po evropskem času) skrivnostna senca zajela južno konico britanske grofije Cornwall, kjer so ga videli prvi v Evropi. Francosko obalo je mrak zajel pet minut kasneje in le malce zatemnil rahlo oblačno nebo nad Cherbourgom v Rokavskem prelivu. (V Franciji so že pred 11. avgustom prodali več kot 40 milijonov posebnih očal za zaščito mrežnice pred opeklinami, ki lahko povzročijo slepoto). Romunijo pa je sredi dneva zavil v temo popoln in najdaljši Sončev mrk, saj je tam trajal 2 minuti in 26 sekund. Zaradi tega je kraj Ramnicu Vilcea čez noč zaslovel. V Bukarešti so lokalne oblasti opozorile na možnost potresa, vendar so tla ostala mirna. Nad Turčijo, Iranom in Irakom

so tudi imeli jasno nebo in lep razgled. Spričo množičnega števila ljudi, ki so si želeli ogledati zadnji popoln Sončev mrk v tem tisočletju, so imeli v mnogih evropskih državah prometne težave. Poročila o takšni gneči so prihajala iz Madžarske, Francije, Belgije, Nemčije. Ob Blatnem jezeru na Madžarskem se je napr. zbralo 400.000 astronomskih entuzijastov. Ni bilo malo evropskih mest, kjer so prebivalci proslavili to nebesno čudo s šampanjcem in velikimi astronomsko-gastronomskimi prireditvami.

Temu izrednemu vesoljskemu dogodku je povsod po svetu sledilo na milijone ljudi. Papež Janez Pavel II. je skrajšal tedensko avdienco romarjev, da si je lahko v miru ogledal Sončev mrk v svoji poletni rezidenci. Dogajale pa so se tudi prav nepričakovane stvari. Na Poljskem so pri nekem velikem časopisu spremenili barvo papirja v črno. Policijski komisar brazilske zvezne države Paraíba je izpustil iz jetniških celic tri zapornike-roparje, da bi lahko "izkoristili še zadnje trenutke življenja pred koncem sveta". Pred 11. avgustom so namreč krožile po vseh zemeljskih celinah številne napovedi raznih "jasnovidcev", ki so za ta dan napovedovali gromozanske katastrofe (na Zemljo naj bi padel komet v premeru treh kilometrov, izbruhnila bi naj tretja svetovna vojna, itd.). Pariški modni risar Paco Rabanne je trdno verjel, da bo ruska vesoljska postaja Mir padla na francoska tla. Neki jordanski trgovec iz Ammana se je z mnogimi drugimi zemljani bal, da se sonce ne povrne nikoli več. Muslimani so si poiskali zaščito v mošejah, prestrašeni Indijci so se množično kopali v svojih svetih jezerih in rekah ... Lahkovernim Tomažem niso prav nič zalegla zagotovila znanega astronoma Hermanna Muskeja, čes da je verjetnost uresničitve tucetnih apokaliptičnih napovedi enaka verjetnosti, da bodo s hruškovega drevesa padala pečena jabolka!

V Sloveniji je po slabih jutranjih napovedih narava poskrbela, da je bil popolni Sončev mrk najbolj veličasten na Goričkem, v Prekmurju. Tja se je odpravilo okrog 30.000 obiskovalcev iz drugih slovenskih krajev. Potem ko je rahel vetrc za nekaj stopinj ohladil soparno ozračje, se je začelo vse bolj temniti, dokler ni Luna povsem zakrila Sonca, na nebu pa je 45 minut čez poldne zasijal tudi en sam samcat planet Venera. Ljudje so z odrptimi usti strmeli v nebo in očarani vzklikali "Aplavz za Sonce! Huraaaa, preživeli smo!" Vas Budinci je pokala po šivih, toliko ljudi je prišlo tja, med njimi tudi gosti iz tujine, največ jih je bilo iz Italije. Študentje so noč pred mrkom preživeli v šotorih. Vaščanov ni prav nič motilo, da so jekleni konjički poteptali njihove travnike in poljščine, nasprotno, bili so presrečni, da so lahko gostili rojake iz vse Slovenije. Kokoši so se zavlekle pod traktorsko prikolico, psi so lajali in se zmedeno vrteli po dvorišču. Mnogim se je minuta, kolikor so lahko neovirano strmeli v nebo, zdela veliko prekratka. Domačini so sicer prodajali očala za varno opazovanje Sonca, a teh je hitro zmanjkalo, ko pa nihče ni pričakoval tolikšne množice. Iz Madžarske so pripeljali 500 očal, zlahka pa bi jih prodali na licu mesta tudi 5000, če ne več ...

Privilegij jasnine so imeli v Evropi poleg Slovencev, Madžarov in Romunov samo še avstrijski Štajerci, medtem ko je v Veliki Britaniji, Franciji in Nemčiji deževalo ali so nebo skrivali oblaki.

Ljubljanski "Dnevnik" je opisal veselo razploženje množice na Goričkem v svojem vodilnem poročilu z naslovom "Bravo, Sonce! Bravo, Luna!"

Naslednji popolni Sončev mrk bo viden v Sloveniji šele leta 2081, v Kanadi pa "malo prej", leta 2024 ...

Ivan Dolenc

GREEN ACRES MOTEL

1303 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, ON
L5E 1G5
Tel: (905) 278-6910

West Side Toronto
Adjacent to Downtown Toronto
Via Expressways

FAMILY MEAT & DELICATESSEN

Na razpolago imamo vse vrste domačih izdelkov, prekajeno meso, po naročilu odojčke, pečene na ražnju.

Za najboljšo postrežbo sta na voljo:
Mary ali Richard

278 Brown's Line
Toronto, ON, M8W 3T5
416 255-1098

WHIZ - A - TOP LINEN

OWNED AND OPERATED BY THE
GRBAVAC FAMILY
LINENS FOR ALL OCCASIONS. LARGE
VARIETY OF COLOURS.
LET US HELP MAKE YOUR EVENT
COMPLETE.
142 STAPELTON AVE.
HAMILTON, ON. L8H 3N8

TEL: 905 545 1316
FAX: 905 545 7869
WATS 1-800-263-8623

Anthony Klemencic
B.Sc., LL.B.

SLOVENSKI ODVETNIK

Tel: (416) 251-5281
Fax: (416) 251-0029

332 Browns Line
Toronto, M8W 3W2

ROCKWOOD OPTICAL

owner:
MARJAN MOZETIČ

- Eye Examinations Arranged
- Laboratory on Premises
  - Lenses Duplicated
  - Prompt Service
  - Repairs

Rockwood Mall
4141 Dixie Road, Missisagua
Tel: 625 6444

Miro or Peter Rak
will be happy to discuss
with you all the
characteristics of Diamonds and
other precious stones.

Alderwood Plaza
857 Browns Line
Etobicoke, ON, M8W 3V7
Phone: (416) 255-4429

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

JANEZA E. KREKA

747 Brown's Line
Etobicoke, ON, M6W 3V7
Tel. (416) 252-6527
636 Euclid Ave. Toronto
ON. M6G 2V9

Vse bančne usluge nudimo pod
izredno konkurenčnimi pogoji.

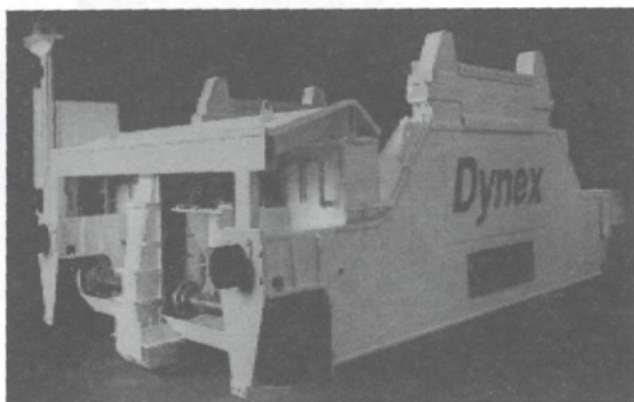
Titan

2300 Forbes Street, Whitby, Ontario Canada L1N 8M3

Tel: 905 721 1200 Fax: 905 721 1204

Website: <http://www.dynexeng.com>

Email: pkoslik@dynexeng.com

Turnkey Steel Mill Equipment

Condu Electric

Industrial, Commercial & Institutional

**John Recel
EI5513**

105 Riverhead Drive
Etobicoke, Ontario
M9W 4H1

Tel: 416 741 7374
Fax: 416 741 7372
Pager: 416 331 3641

**MIHAEL
ACTION**
INTERNATIONAL

MEC
GROUP
LIMITED

MIHAEL LUZAR

TEL: 416-255-5920 FAX 416-255-5983
E-MAIL: MECGROUP@INTERLOG.COM

REPRESENTING ALL RHEEM PRODUCTS IN SLOVENIA AND REPUBLICS OF FORMER JUGOSLAVIA WE PROVIDE DESIGN AND INSTALLATION OF ALL TYPES AND SIZES OF HVAC SYSTEMS - INDUSTRIAL / RESIDENTIAL / COMMERCIAL / INSTITUTIONAL / SPECIALIZED FACILITIES - EQUIPMENT AND INSTALLATION CAN BE PURCHASED AND ARRANGED FROM CANADA

909 Pantera Drive
Mississauga, Ontario
L4W 2R9

Tel: 905 625 9571
E-mail: jmdieltd@connection.com
Internet: <http://jmdieltd.hypermart.net>

J.M. Die Limited

precision dies • tools • moulds • jigs • machining • lathe work and stamping

Joe Skof
PRESIDENT

GRADBENO PODJETJE JOE KASTELIC LIMITED

**KVALIKETA,
KI JI VSEKAKOR
LAHKO ZAUPATE**

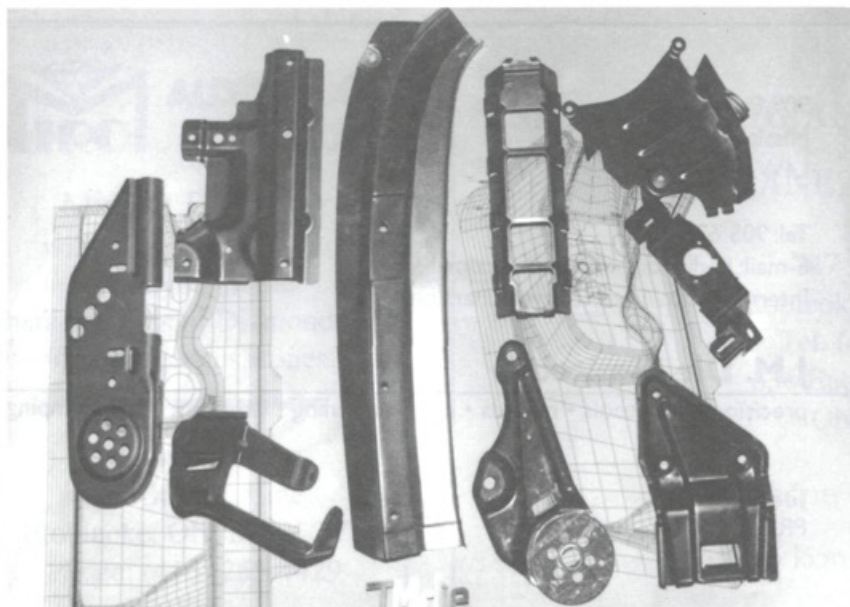
Tel: (416) 255-2085
Home: (905) 2715538
770 Browns Line
Toronto, Ont. M8W 3W2

J.M. DIE Limited
909 Pantera Drive
Mississauga, Ontario
L4W 2R9

Tel: 905 625 9571
Fax: 905 625 2855

CUSTOM MANUFACTURES OF METAL STAMPING DIES

Complete engineering design and manufacturing for metal parts and tooling

Fully computerized technologically advanced CAD, CAM and CNC machinery

Production machinery up to 500 tons and 72x120" capacity

President: Joe Skof

TGM

TOP GRADE MOLDS

Complete Injection Mold Design
and Manufacturing Services

Toronto

Hamilton, Niagara

31. julij in 1. avgust
Lovsko društvo Planica, *Piknik*

1. avgust
Slovesni park, *Piknik*

8. avgust
S.H.& A.C., *Piknik*

15. avgust
Lipa Park, St. Catharines, *Piknik ansamblov*

15. avgust
Večerni zvon, *Proščenje*

22. avgust
Bled, Beamsville,

21. avgust
Lovsko društvo Planica, *Ribolov*

3. september
Triglav, London, praznovanje 40. obletnice društva

22. avgust
Simon Gregorčič, *Piknik*

5. september
Bled, Beamsville, *Piknik in balinanje*
Slovenski park, *Baseball turnir in piknik*

29. avgust
Holiday Gardens, *Piknik*

12. september
Večerni zvon, Vinska trgatev, romanje v midland

4. september
Holiday Gardens, *koncert in banket*

19. september
Župnija Sv. Gregorja, *Žegnanje in banket*

5. september
S.H.& A.C., *Oktoberfest*

26. september
Holiday Garden, Vinska trgatev

12. september
Večerni zvon, Vinska trgatev
Romanje v Midland

2. oktober
Slovenian Canadian Scholarship foundation, *Letni banket*

19. september
Simon Gregorčič, Vinska trgatev

9., 10. in 11. oktober
Sava, Kitchener, *Oktoberfest*

26. september
Holiday Gardens, Vinska trgatev

16. oktober
Lipa Park, St. Catharines, Članski banket, koncert pevkega zbora Viva
Sava, Kitchener, *Oktoberfest*
Bled, Beamsville, Vinska trgatev

10. oktober
Slovensko letovišče, Vinska trgatev, Zahvalni dan

16. oktober
Vseslovenski kulturni odbor, *Radijski banket*

23. oktober
Slovenski park, *Lovski banket*

23. oktober
Folklorna skupina Nagelj, 40. obletnica

13. november
Župnija Sv. Gregorja, *Martinovanje*
Sava, Kitchener, *Martinovanje*
Lipa Park, St. Catharines, *Martinovanje*

24. oktober
Gospodarska zbornica, *Razstava*

20. november
Bled, Beamsville, *Lovski banket*

6. november
Dom Lipa, *Banket*

5. december
Župnijsko kulturno društvo, *Miklavževanje*
Lipa Park, St. Catharines, *Miklavževanje*
Triglav, London, *Miklavževanje*

13. november
Večerni zvon, *Banket*

20. november
S.H.& A.C., *Lovski banket*
Holiday Gardens, *Banket*

12. december
Bled, Beamsville, *Božičnica*